

JOURNALISTI

Suomen Journalistiliiton ammattilehti • 99. vuosikerta 4.1.2023

1 | 23

SJL harkitsee
eroa Kansain-
välisestä
Journalisti-
liitosta
s. 6

Pop Median
palkkio rock-
jutusta: 9 euroa
s. 20

Aku-Pekka
Mölsä odotti
vakityötä 25
vuotta
s. 34

Häiriköinti vei työpaikan,
masennus oli viedä hengen.
Potkut antoivat toimittaja
Rami Mäkiselle uuden
suunnan. **14**

KUVA: HEIDI PIIRAINEN

Parhaat vinkit freen kyykyttämiseen

s.23

Johannes Roviomaa haluaa lisää toimittajia arktiselle alueelle

s.4

Maria Pettersson • maria.pettersson@journalistiliitto.fi

Suomalainen mediapolitiikka on murusina ministeriöissä

Suomalainen mediapolitiikka on levälään ympäri ministeriöitä. Se tarkoittaa, että yhdelläkään ministerillä, muulla poliitikolla tai viranhaltijalla ei ole järkevää kokonaiskuvaa Suomen median tilanteesta, saati kykyä tai halua vaikuttaa siihen.

Katsotaanpa.

Yleisradiosta, postista ja jakelutuista, medianvapaussäädöksestä ja audiovisuaalisista media-palveluista päättää liikenne- ja viestintäministeriö. Postin omistajaohjauksesta toki päättää vielä erikseen valtioneuvoston kanslia. Tekijänoikeudet ja kulttuurilehtituki ovat opetus- ja kulttuuriministeriön päätäntävallassa. Lehtien ja kirjojen arvonnäkökulmasta säättää valtiovarainministeriö.

Oikeusministeriö ottaa kantaa sananvapaus- ja julkisuuslakiin, mainonnan sääntelyyn (paitsi siltä osin, kun se kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle) ja journalismia koskevaan

rikoslakiin sekä antaa rahaa Julkisen sanan neuvostolle. Digimarkkinat puolestaan ovat työ- ja elinkeinoministerin salkussa. Muita suoraan mediaan vaikuttavia asioita on vielä ainakin kymmenkunta lisää, ja niistä päätetään ympäri ministeriöitä.

NÄINÄ AIKOKA TYÖNTEKIJÄT ja työnantajat ovat monista asioista eri mieltä, mutta työntekijöitä edustava Journalistiliitto ja työnantajia edustava Medialiitto ovat alkaneet yhdessä ajaa Suomeen järkevämpää mediapolitiikkaa. Toive on, että jollakulla hallituksessa tai eduskunnassa olisi käsitys siitä, mitkä kaikki asiat mediaan ja median tekijöihin Suomessa vaikuttavat.

Lehtien tekijöitä ja lukijoita kiinnostaa, onko lehden sisältö laadukasta, paljonko lehti maksaa ja tuleeko se kotiin. Poliitikot sen sijaan tarkastelevat vain yhtä osuutta kerrallaan.

Kun yksi ministeri miettii vaikkapa lehtien arvonnäkökulmaa, toinen lehtien jakelua ja kolmas

KUVA: MEERI UTTI

Kenenkään vastuulle ei kuulu pohtia, onko suomalainen media elinvoimainen ja pysyykö koko Suomi informoituna.

niiden tukia, ketään ei kiinnosta, mitä kokonaisuudelle käy. Joissain maissa on mediaministeri, Suomessa ei. Kenenkään vastuulle ei kuulu pohtia, onko suomalainen media elinvoimainen ja pysyykö koko Suomi informoituna.

Liitot peräänkuuluttavat mediapoliittista ohjelmaa. Se tarkoittaa, että yksi ministeriö tai ministeriryhmä ottaisi vastuun siitä, mitä lait ja säädökset saavat aikaan suomalaisessa mediassa.

Mediapoliittisessa ohjelmassa mietittäisiin muun muassa sitä, miten mediaa tuetaan ja verotetaan, miten suomalaisen median ja alustajattien kilpailusta tehdään reilumpaa, miten kansalaiset saavat lehtensä ja ohjelmansa, miten suomalaisten medialukutaitoa pidetään yllä ja niin edelleen.

SAMALLA KUN LIITOT peräänkuuluttavat uudenlaista otetta mediapolitiikkaan, ne tietenkäin toivovat myös, että media-alan asiat nousisivat

säännöllisesti keskusteluun ministeriöissä ja eduskunnassa. Nykyään eduskunnan salissa käytetään kiihkeitä puheenvuoroja lähinnä silloin, kun käsittelyssä on Ylen rahoitus ja toimintaedellytykset.

Mitä jos eduskunta puusi samalla kiihkeydellä esimerkiksi sitä, onko kaikilla suomalaisilla oikeus hyvälaatuiseen, kohtuuhintaiseen kaupalliseen mediaan? Tai sitä, miten demokratia turvataan, mikäli ihmisillä ei ole varaa seurata luotettavaa mediaa tai he eivät pääse siihen käsiksi? Tai sitä, miten EU:n tulevat säädökset vaikuttavat suomalaisten tiedonsaantiin?

Media-asiat vaikuttavat koko yhteiskuntaan ja sen kaikkein perustavanlaatuisimpiin toimintoihin. Toimiva, luotettava media on turvallisuus- ja huoltovarmuuskysymys. Se on myös nykyisen kaltaisen demokratian edellytys. Suomi ansaitsee yhtenäisen, pitkäjänteisen ja tarkkaan mietityn mediapolitiikan. ●

KUVA: SUSANNA KEKKONEN

Vesa-Pekka Kangaskorpi vastaa Journalistin kohtuuttomiin väitteisiin

s.10

Kannen/Takakannen kuva: Touko Hujanen

JOURNALISTI

Suomen Journalistiliiton
ammattilehti 99. vuosikerta
4.1.2023

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA /
ANSVARIG CHEFREDAKTÖR
Maria Pettersson 045 6757 401

TOIMITUSSIHTEERI /
REDAKTIONSSSEKRETERARE
Marja Honkonen 050 379 9108
Manu Marttinen (työvapaalla)

TOIMITTAJAT / REPORTARAR
Nina Erho (työvapaalla)
Manu Haapalainen 050 501 0716
Aune Waronen 040 564 1090
(9.1. – 31.3.2023)

ULKOASU / LAYOUT
Heli Saarela 050 470 0016

SÄHKÖPOSTIT
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
förnamn.släktnamn@journalistiliitto.fi

VERKKOLEHTI
www.journalisti.fi

TILAUKSET / BESTÄLLNINGAR
Jaicom Oy 03 4246 5383
journalisti@atex.com

PAINO / TRYCKERI
Botnia Print, Kokkola
ISSN 1236-3596 (painettu/tryckt)
1458-4271 (verkko/nät)

JULKAISIJA / UTGIVARE
Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund
09 612 2330
PL 252, 00531 Helsinki

SEURAAVA JOURNALISTI 2 / 2023
ILMESTYY 10.2., AINEISTO 1.2.

ILMOITUSMYYNTI:
www.journalisti.fi > ilmoittajille
044 755 5002

Suomi tarvitsee bussilastillisen arktisen alueen kirjeenvaihtajia, kirjoittaa toimittaja Johannes Roviomaa

JOHANNES
ROVIOMAA

Johannes Roviomaa, teksti • Aapo Huhta, kuva

- 31-vuotias toimittaja ja Lapin yliopiston Arktisen keskuksen vieraileva tutkija.
- Valmistunut viestinnän maisteriohjelmasta Tampereen yliopistosta (2021) ja kandidaatiksi journalistiikan ja viestinnän tutkinto-ohjelmasta (2019).
- Työskennellyt muun muassa Ylioppilaslehdessä ja freetoimittajana. Erikoistunut ilmastonmuutokseen, arktiseen alueeseen sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustekemisiin.
- Käsikirjoittajana tänä vuonna julkaistavassa dokumenttielokuvas- sa, joka kertoo arktisen alueen tutkimuk- sesta.

Suomessa arktista aluetta käsittelevää journalismia vaivaavat laiskuus, sitoutumiskammo ja mielikuvituksen puute.

Toimittajat referoivat hälyttäviä tutkimuksia ilman jatkokysymyksiä, kopioivat sisältöä ulkomaisesta mediasta ja soittavat kauas, vaikka asiantuntijoita on lähellä. Media jättää arktisen alueen kehityksen seuraamisen aktivistien, luonnonsuojelujärjestöjen ja tutkijoiden kontollee.

Arktis on yhteydessä koko planeettaan: jääpeitteen sulaminen nostaa vedenpintaa Tongalla, Bangladeshissa ja Samoalla. Valtameret kuljettavat mikromuovia pohjoisen ja eteläisen navan välillä, musta hiili lentää Kiinasta tuulen mukana Qaanaaqiin, Grönlantiin. Ikiroudassa lymyää pernaruttoa ja metaania.

Olemme oppineet mediasta, että arktisen alueen painajainen on totta. Silti arktisen alueen konferensseissa, joissa käsitellään maailman tärkeimpiä kysymyksiä, ei juuri näy toimittajia, jotka kertoisivat niistä yleisölle.

Jääpeitettä voi olla mahdollista suojella ilmastonkorjausmenetelmillä, joita esimerkiksi Lapin yliopiston Arktisen keskuksen ja Cambridgen yliopiston tutkijat ovat mallintaneet. Jos Grönlannin vuonoihin rakennetaan tulevaisuudessa penkereitä, jotka hidastavat jäätiköiden sulamista, on se yksi aikakautemme suurimmista uutisista.

SUOMESSA PITÄISI OLLA arktiseen alueeseen erikoistunut media ja bussilastillinen arktisia kirjeenvaihtajia, jotka

kohdistaisivat juuri nyt katseensa maapallon vintille ja etsisivät vastauksia mahdottomilta tuntuviin kysymyksiin. Median on päätettävä, haluaako se osallistua planeetan saattohoitoon vai selvittää parhaansa mukaan, mitä on vielä tehtävissä. Laajat ja monimutkaiset aiheet vaativat monenlaisia kerronnan tapoja, aikaa, mielikuvitusta ja sitoutumista.

Suomi on arktinen valtio, jossa myös tutkitaan arktista aluetta, vieläpä arktisella alueella.

Jos Suomi haluaa olla arktisen alueen ”huippuosaa”, joka myös osallistuu alueen kehittämiseen – luonnonsuojeluun, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja ekosysteemin ja alkuperäiskansojen oikeuksien turvaamiseen – sen pitäisi näkyä myös mediassa.

Suomalaista mediaa kritisoidaan usein siitä, että uutiset keskittyvät lähinnä etelään ja pääkaupunkiseudulle – mutta yksikään tiedotusväline ei oikein tee asialle mitään. Silloin harvoin kun valtakunnalliset lehdet kirjoittavat arktiksesta, jutut on laadittu Etelä-Suomessa. Yleisöllä on oikeus saada tietoa myös maailman piippuhyllyltä.

Jos journalistit eivät kirjoita arktisen alueen elämästä, ihmisten toiveista, unelmista ja peloista sekä ekosysteemin hätähuudoista, ketkä sitten? 16,5 miljoonan neliökilometrin suuruisella alueella on loputtomasti aiheita, joita pitäisi seurata taukoamatta. Tulevaisuudessa voimme laatia tappavan helteen keskellä kiertohaastattelun: missä olit, kun viimeinen jäähyllä sulii arktisella alueella?

Media ei voi vedota resurssipulaan, sillä koko ihmiskunnan pitäisi seurata arktisen alueen tulevaisuutta. Uutisille, reportaaseille ja audiovisuaaliselle sisällölle on maailmanlaajuinen yleisö. ●

Ranskalainen Anthony Bellanger on toiminut IFJ:n pääsihteerinä vuodesta 2015. Suomen Journalistiliiton mahdollisiin eroaikeisiin Bellanger ei tässä vaiheessa ota kantaa.

Journalistiliitto eroaa kansainvälisestä kattojärjestöstä "hyvin todennäköisesti"

Juha Matias Lehtonen, teksti • Frédéric Moreau de Bellaing ja Heli Saarela, kuvat

363

Vuonna 2022 vangittiin ennätysmäärä journalisteja. Joulukuun alkuun mennessä 363 journalistia suljettiin vankilaan ammattinsa takia. Eniten heitä vangittiin Iranissa, Kiinassa, Myanmarissa, Turkissa ja Valko-Venäjällä, josta maan oppositio toivoo käytettävän nimeä Belarus. Vangittujen journalistien määrä oli kasvussa myös edellisvuonna.

Lähde: Committee to Protect Journalists -järjestö

"Uhriutuminen kiihottomasti kirjoituista elokuvakritiikeistä on yksinomaan noloa", kirjoitti toimittaja **Manu Haapalainen** 29.9. *Journalistin* vuoden 2022 toiseksi luetuimmasa jutussa. Lue lisää: **Journalisti.fi**

Journalistiliitto harkitsee eroa kansainvälisestä kattojärjestöstään IFJ:stä.

IFJ eli Kansainvälinen Journalistiliitto on maailman suurin journalistijärjestö. Vuonna 1952 perustetulla kattojärjestöllä on jäsenliittoja ja -yhdistyksiä yli 140 maassa.

Suomen Journalistiliitto on ollut mukana IFJ:ssä vuodesta 1956. Nyt näyttää siltä, että yhteinen taival päättyy. Suomen Journalistiliitto eroaa IFJ:stä hyvin todennäköisesti, sanoo Journalistiliiton kansainvälisten asioiden asiantuntija **Salla Nazarenko**.

”Meitä turhauttavat huono hallinto ja huonosti järjestetyt kongressit sekä läpinäkyvyyden puute rahankäytössä. Korruptio on kova sana, mutta voi sanoa, että IFJ:ssä on ainakin korruptiivista toimintaa”, Nazarenko sanoo.

Kuvaava esimerkki on kongressi, joka järjestettiin viime kesänä Omanissa. Oman on absoluuttinen monarkia, jossa ei ole lehdistönvapautta. Osa jäsenmaista ilmaisi tuolloin huolensa siitä, ottaako IFJ vastaan rahaa sulttaanilta tai hänen lähipiiriltään.

”Kuukausia myöhemmin paljastui, että IFJ oli tosiaan saanut diktaattorilta rahaa. Kongressien järjestämisessä pitäisi olla tiukat riippumattomuussäädökset”, Nazarenko sanoo.

IFJ:N RAHANKÄYTÖSSÄ on ongelmia. Aiempina vuosina on käynyt jopa niin, ettei järjestö ole halunnut näyttää taloustietoja jäsenille. Nazarenkon mukaan on epäselvää, minne osa IFJ:n rahoista on kadonnut.

Juuri nyt kattojärjestön rivejä hiertää eniten Venäjän Journalistiliiton toiminta. Venäjän liitto tukee Kremlin hyökkäyssotaa Ukrainassa ja on perustanut paikallisliittoja Venäjän valtaamille alueille.

”Venäjän valtion mediassa työskentelevät journalistit ovat mukana lietsomassa vihaa kansanryhmiä kohtaan. Venäjän liiton toiminta rikkoo perusarvoja, ja se pitäisi erottaa Kansainvälisestä Journalistiliitosta. Pohjoismaat ja Baltian maat ovat yhdessä kirjelmoineet aiheesta IFJ:lle, mutta vastaukset eivät tyydytty. IFJ:n julkilausumassa päivitellään vain, miten ”ikävää” on, että journalistit joutuvat kamppailun keskelle”, Nazarenko sanoo.

VASTAAVISTA ASIOISTA on kiistelty vuosien ajan, eikä IFJ:ltä nytkään odoteta suuria edistysaskelia. Nazarenkon mukaan ongelmat ovat syvällä rakenteissa, eikä niitä korjata kosmeettisilla muutoksilla.

”Suomen liitolle tämä on uskottavuuskysymys. Ainoa ryhdikäs teko on toiminnasta irtautuminen”, Nazarenko sanoo.

Vaikka suomalaiset kritisoivat IFJ:tä poikkeuksel-

KUVA: HELI SAARELA

Salla Nazarenko ei pidä todennäköisenä, että IFJ kykenisi korjaamaan Pohjoismaiden ja Viron esiin nostamat ongelmat.

lisen ankarin sanoin, Suomi ei ole yksin. *Journalisti* raportoi Jo vuonna 2019, että Pohjoismaiden liittojen mitta alkaa olla täysi.

Keskustelujen perusteella vaikuttaa todennäköiseltä, että muut Pohjoismaat ja Viro eroavat IFJ:stä Suomen rinnalla. Pohjoismaiden jäsenmaksut kattavat yli viidenneksen kattojärjestön budjetista, joten on mahdollista, että ero kaataa koko korttitalon.

Jos ero toteutuu, sen suoraviivaisin vaikutus on, että Suomen Journalistiliiton jäsenet eivät enää saa IFJ:n kansainvälistä journalistikorttia.

IFJ:N PÄÄSIHTEERI, ranskalainen **Anthony Bellanger** toistaa sähköpostitse useasti, että kuulee nyt ensimmäistä kertaa Pohjoismaiden erosuunnitelmista. Hän on sitä mieltä, että IFJ:llä ei ole ongelmia läpinäkyvyyden kanssa. Hänen mukaansa IFJ on antanut jäsenliitoille kaikki niiden pyytämät tiedot ja vastannut valituksiin.

Bellanger sanoo olevansa hämmentynyt näin rajuista aikeista.

”En käsitä tätä suunnitelmaa, en tiedä siitä mitään enkä ole kuullut siitä mitään”, Bellanger tiivistää.

Suomen Journalistiliiton puheenjohtajan **Hanne Ahon** mukaan väite ei pidä paikkaansa.

”Pohjoismaat ovat lähettäneet aiheesta useita viestejä, raportteja ja kirjeitä”, Aho sanoo.

Tarkkaa aikataulua mahdolliselle erolle ei vielä ole. Suomen Journalistiliitto ja IFJ:n edustajat tapaavat seuraavan kerran tammikuun 27. tammikuuta.

Journalistiliiton valtuusto antoi liiton hallitukselle luvan irrottautua Suomen Journalistiliitto IFJ:stä.

”Liiton hallituksella on edessään historiallinen mutta murheellinen tehtävä”, Nazarenko sanoo. ●

”Bilehuutelusta on valovuosien matka sen todistamiseen, että huuto viittaisi huumausaineiden käyttöön”, kirjoitti toimittaja **Manu Haapalainen** 30.8. *Journalistin* vuoden 2022 kolmanneksi luetuimmassa jutussa.

Lue lisää: [Journalisti.fi](https://journalisti.fi)

”Pääkirjoituksissa **Suomi-neito** odottaa innokkaasti unelmien poikamiestään, **Natoa**”, kirjoitti toimittaja ja käsikirjoittaja **Susanna Kuparinen** 14.4. *Journalistin* vuoden 2022 luetuimmassa jutussa. Lue lisää: [Journalisti.fi](https://journalisti.fi)

Savo-Kainuun ja Pohjois-Karjalan journalistiyhdistysten vierailu Valamoon alkoi Vanhasta kirkosta.

Porkkanarahaa kahdelletoista yhdistysten yhteistapahtumalle vuonna 2022 – tuki jatkuu tänä vuonna

Nina Erho, teksti • Juha Poutanen, kuva

Porkkanarahaksi nimetty liiton tuki kannustaa jäsenyhdistyksiä yhteistyöhön. Viime vuonna yhdistysten yhteistapahtumiin osallistui 355 jäsentä.

Savo-Kainuun ja Pohjois-Karjalan journalistiyhdistykset tekivät lokakuussa yhteisen retken Valamon luostariin Heinävedelle. Osallistujia oli 25.

”Moni seudun kollega oli nimeltä tuttu, mutta retkellä nimet saivat kasvot. Myös tieto lisääntyi, koska kaikki eivät olleet käyneet Valamossa”, sanoo **Juha Poutanen** Savo-Kainuun yhdistyksestä.

Retki järjestettiin niin sanotulla porkkanarahalla, jolla liitto pyrkii edistämään jäsenyhdistystensä yhteistoimintaa.

”Yhteiset tilaisuudet tavoittavat enemmän jäseniä yksillä järjestelyillä, ja useammat jäsenet tapaavat. Yhdessä on hauskeempaa”, sanoo liiton palvelujohtaja **Simon Huldén**.

Vuonna 2022 porkkanarahaa oli jaossa 30000 euroa, ja sama summa on budjetoitu vuodelle 2023. Viime vuonna rahasta käytettiin noin puolet. Huldén odottaa hakemusten lisääntyvän nyt, kun konseptista on käytännön esimerkkejä.

Yhdistykset voivat hakea porkkanarahaa liitosta vapaamuotoisella hakemuksella, joka osoitetaan Huldénille. Rahaa voi saada 50 euroa per osallistujaa. Tuen ainoa ehto on, että kahden tai useamman yhdistyksen jäsenet tapaavat kasvokkain.

Vuonna 2022 porkkanarahalla järjestettiin sekä vapaamuotoisia tilaisuuksia että koulutuksia. Porkkanarahalla järjestettyihin tilaisuuksiin osallistui viime vuonna 355 jäsentä. ●

KUVA: SEPPO SARKKINEN

AUNE WARONEN SIJASEKSI JOURNALISTIIN

Toimittaja, filosofian maisteri **Aune Waronen**, 64, aloittaa 9. tammikuuta *Journalistin* määräaikaisena toimittajana. Hän työskentelee *Journalistissa* maaliskuun 2023 loppuun saakka.

Waronen on työskennellyt pääosan urastaan freelancerina eri puolilla Suomea. Hän on tehnyt juttuja lehtiin ja radio-ohjelmia Yleisradioon. Hän on työskennellyt myös maakunta- ja paikallislehdissä sekä toiminut RTTL:n freelanceosaston FAO:n luottamushenkilönä.

Journalistin toimitussihteeri **Manu Marttinen** jäi vuodenvaihteessa kolmen kuukauden työvapaalle. Marttisen työvapaan ajan toimitussihteerin tehtävää hoitaa *Journalistin* toimittaja **Marja Honkonen**. Toimittaja **Nina Erho** siirtyy HS:n toiminnanjohtajan sijaiseksi helmikuuhun 2024 saakka. Häntä sijaistaa toimittaja **Manu Haapalainen**.

Journalistin toimitus

SÄHKÖINEN PRESSIKORTTI YLEISTYY

Journalistiliiton muovisen pressikortin voimassaolo päättyi vuoden 2022 lopussa. Uusi kortti vuosille 2023–2024 on tilattava itse liiton verkkosivuilta. Liitto on jo parin vuoden ajan lähettänyt muovisia pressikortteja vain tilauksesta.

Digitaalinen pressikortti päivittyi automaattisesti vuodenvaihteessa. Journalistiliiton palvelujohtajan **Simon Huldénin** mukaan digitaalisen pressikortin käyttäjämäärä on kasvanut tasaisesti.

”Se kulkee aina mukana puhelimessa ja on ekologinen”, Simon Huldén sanoo.

Manu Marttinen

JOURNALISTILIITON JÄSENTEN VAKUUTUSYHTIÖ VAIHTUU

Journalistiliiton jäsenvakuutukset tarjoava yhtiö vaihtui vuodenvaihteessa. Journalistiliitto tarjoaa jäsenilleen vapaa-ajan matkustajavakuutuksen sekä vapaa-ajan tapaturmavakuutuksen.

Uusi jäsenvakuuttaja on Fennia. Aiemmin vakuutuskumppanina toimi Turva.

Liitto päätti vaihtaa vakuutusyhtiötä kilpailutuksen jälkeen. Fennia tarjoaa edullisemman ja laajemman vakuutusturvan kuin Turva. Esimerkiksi tapaturmavakuutus on voimassa 70-vuotiaaksi. Aiemmin vakuutuksen voimassaolo päättyi henkilön eläkeellejäämisvuoden lopulla. Nyt riittää, että että

henkilö on Journalistiliiton eläkeläisjäsen.

Muita muutoksia ei juuri tule. Liiton jäsenen ei tarvitse tehdä muutoksen takia mitään.

Manu Marttinen

Lue lisää uudesta jäsenvakuutusyhtiöstä: [Journalistiliitto.fi](https://journalistiliitto.fi)

Miljardööri, älä pilaa Twitteriä

KUVA: MEERI UTTI

Avasin Twitterin herättyäni, niin kuin tapana on. Nokian pitkä tiedote pisti silmään, en ollut uskoa lukemaani. Oli tiistaiaamu 3. syyskuuta 2013.

Avasin tiedoston. Suomet lähtivät silmistä. Twitter kertoi uutisen taas ennen muita. Olin yhteydessä töihin uutisdeskiin. Nokian kännykkäbisnes oli myyty Microsoftille, ja palavasta öljynporauslautasta puhunut, kiistelty toimitusjohtaja **Stephen Elop** oli siirtymässä samaan firmaan. Kaupan arvo oli yli viisi miljardia euroa.

Tuli hirmuinen kiire Pasilaan. Olin toimituspäällikkö ja käskettynä palveluksessa, sillä koko uutistoimitus oli edellispäivänä marssinut ulos protestiksi MTV:n säästötoimille. Sain viidessä minuutissa pikakurssin radiovuoroon. Uurastimme uutiset kasaan ilman toimittajia. Tuntui kurjalta edustaa työnantajaa tuollaisena päivänä, mutta se oli johtoryhmäläisen velvollisuus. Twitteristä katsoin illalla, miten olimme selvinneet.

TAPAUK ON VAIN YKSI ESIMERKKI siitä, mihin Twitterin kanssa on kolmessatoista vuodessa tottunut. Asiat kuullee ensimmäiseksi Twitterissä. Siinä se on parempi kuin yksikään media maailmassa.

Jotkut muutoshetket muistaa tarkasti. Tajusin Twitterin idean kaveriltani **Jouni Junkkaalalta**, jota pidän sovellus- ja puhelinasioissa edelläkävijänä. Juoksimme Jonen kanssa Turussa kesäistä lenkkiä Satavan sillan yli, kun hän sai minut vakuuttumaan, että Twitter on tutustumisen väärti.

Sitä ennen palvelu oli tuntunut sekavalta, etäännyttävältä viestivirralla leppoisaan Facebookiin verrattuna. Otettuani tviittaamisen perusasiat haltuun huomasin tykkääväni siitä. On mukava sanoa asioita lyhyessä mitassa. Seuraajikin tuli, ja tuon jälkeen olen käyttänyt palvelua melkein joka päivä. Joinakin päivinä en ole juuri muuta tehnytään, pakko myöntää.

Palvelussa voi seurata fiksujen ihmisten ajatuksia nopeammin ja tehokkaammin kuin muualla.

Se on ratkaissut pulman, jota maailman tv-taloissa puitiin 2000-luvun alussa: mistä reaaliaikainen kanava vaalien tai urheilutapahtumien kommentointiin?

6 000 TVIITTIÄ SEKUNNISSA, 500 miljoonaa tviittiä päivässä. Viestien vuossa pääsee mukaan kaikenlaisiin yhteisöihin ja voi seurata tieteen uusimpia saavutuksia. Jos tällaista eri ihmisten ja organisaatioiden välistä avointa keskustelufoorumia ei olisi, se pitäisi heti keksiä.

Kun koronavuosi ei voinut tavata ketään, jokapäiväinen Twitter täytti ihmislaajan perimmäisiä vuorovaikutuksen tarpeita. Kahvipöytälätinää, mutta tuiki tarpeellista.

Minua edistyneempi Twitter-käyttäjä, Ylen strategia-asiantuntija **Silja Tenhunen** muistutti – Twitterissä tietenkin – palvelun voimasta. Se tulee mahdollisuudesta seurata asioita oman valinnan mukaan, ilman algoritmin painotuksia.

Twitterin myrkyllisyydestä puhuville olen sanonut, että voit itse seurata, keitä haluat. Voit valita, kenelle juttelet. Itse en blokkaa muita tviittaajia, mutta sekin siellä onnistuu, jos hiljentäminen ei riitä.

JA NYT TÄMÄ KAIKKI tuntuu olevan uhattuna. **Elon Muskin** Twitter-kauppa meni ihon alle niin minulla kuin monilla muillakin palvelun käyttäjillä.

Raivostuttaa. Tuletko nyt, sinä miljardööri, ja pilaat tämän, johon olemme tottuneet. Avaatko portit asiattomalle puheelle, tarveletkö Telluksen parhaan juttelukahvilan?

Jossain vaiheessa pitää päättää, onko Muskin Twitter somelle kuin pohjalainen halpisketju Suomelle. Paikka, jossa käymällä tukee omistajan vahingollista huuhaata.

Toista yhtä hyvää palvelua ei ainakaan vielä ole. Silti tuntuu, että alusta ei ole entisensä. Omista seuraajistani on Muskin aikana lähtenyt kaksi prosenttia. Jään vielä odottamaan. ●

**Vesa-Pekka
Kangaskorpi, 59**

- Mediatalo Keskisuomalaisen konsernijohtaja ja yhtiön suurin henkilöomistaja.
- Medialiiton hallituksen puheenjohtaja.
- Elinkeinoelämän keskusliiton hallituksen jäsen. Uutismedian liiton hallituksen jäsen ja liiton edustaja uutismedian maailmanjärjestön WAN-IFRA:n hallituksessa.
- Työeläkeyhtiö Ilmarisen hallituksen jäsen.
- Työskennellyt aiemmin eduskunnan kansainvälisten asioiden neuvoksena ja myyntijohtajana Stora Ensossa Espanjassa ja Suomessa. Savon Sanomat Oy:n hallituksen puheenjohtaja 1998–2010.
- Asuu yhdessä puolisonsa ja kolmen lapsensa kanssa Jyväskylän Keljossa. Harrastuksiin kuuluvat puuhastelu traktorin kanssa, politiikan kommentointi, golf ja sähköpyöräily.

Et katsele hyvällä Ylestä myönteisesti kirjoittavia toimittajia, Vesa-Pekka Kangaskorpi

Keskisuomalaisen konserninjohtaja epäilee kollegoiden älynlahjoja, kun nämä eivät aina ymmärrä hänen huumoriaan.

Manu Marttinen, teksti ● Juuso Westerlund, kuva

Yle-lain muutos elokuussa käänsi lehtien tilaajamäärät ja ilmoitustulot jyrkkään kasvuun, aivan kuten Medialiiton tekemässä Yle-kantelussa ennakoitiin.

Ihan älyttömän hurjaa kasvua ei ole vielä tässä vaiheessa näkynyt. Ukrainan sota ja inflaatio ovat vähän sotke-neet tilannetta, mutta tärkeintä oli, että elokuussa voi-maan astunut uusi Yle-laki selkeytti Ylen ja kaupallisen median pelisääntöjä.

Jos olet täysin rehellinen, Yle-rahoitusta koskeva kritiikkisi on oikeasti vain Medialiiton puheenjohtajan rooliisi liitty-vää uhoamista.

Siinä on mukana myös Keskisuomalainen Oyj:n johta-miseen ja omistamiseen liittyvää uhoamista. Jonkun täy-tyy kamppailla vapaan median puolesta, ja sen roolin olen mielelläni ottanut.

Et katsele hyvällä omien lehtiesi toimittajia, jotka kirjoit-tavat jotain myönteistä Ylestä.

Ylestä voi kirjoittaa paljonkin myönteistä, mutta pää-toimittajia en katsele hyvällä, jos näin tekevät. Ei heillä sellaista intoa ole ilmennyt.

Sinun ja päätoimittaja Pekka Mervolan väliset sanamiek-kailut ovat malliesimerkki siitä, että annat eri tavoin ajat-televien pitää työpaikkansa.

Pekka on fiksu mies ja mikäs sen mukavampaa kuin sanamiekkailia hänen kanssaan. Moni ei uskalla häntä haastaa, joten se on jäänyt minun täällä tehtäväkseni.

Et yltänyt vuoden 2022 tuloillasi media-alan ykköseksi Suomessa. Koitat piiskata joukkojasi entistä kovempaan tulostahtiin, jotta pääsisit tavoitteeseesi.

Suomalaisten mediapomojen joukossa pärjäsin viime vuonna ihan hyvin, joten ei tämän takia ole tulossa piis-kaa kenellekään.

Keskisuomalaisessa on vaikea saada aikaa tutkivalle jour-nalismille. Se on suuri helpotus kaikille pomokavereillesi Jyväskylän seudun liike-elämässä.

Saan ihan erilaista palautetta kavereiltani. Aina kun lehti sivaltaa jutuillaan paikallista liike-elämää, minua epäillään vuotajaksi. Siksi olen hyvin tarkka, että en kos-kaan vuoda kuulemiani asioita toimitukselle.

Tulet erittäin hyvin toimeen kollegoiden kanssa, mutta et kuitenkaan niiden, jotka ottavat nokkiinsa huumoriksi tar-koitetuista töksäytyksistäsi.

Tuo on vähän tottakin. Joskus mietin, että puuttuuko meiltä älynlahjoja, kun täällä ei aina ymmärretä nokkelaa huumoria. Kaikki eivät vain ole yhtä nokkelia kuin minä. Konsernikokouksessa puhelimesi soi ja paikallaolijat saivat kuulla, että soittoäänesi on räppäri Steen1:n kappale "Pik-ku pirihuora". Nyt kaikki tietävät, että olet nuorekas.

Sen verran hämminkiä tästä soittoäänestä tuli, että se oli pakko vaihtaa Cheekiin. Aina kun menen peilin ohi, tajuan, ettei mikään soittoääni tee minun naamaani nuo-rekkaammaksi.

Sinulta kysyttiin haastattelussa Jyväskylän seudun par-haista kulttuuritapahtumista. Vastasit, että "MM-rallit ja Radio Suomipop". Mitäs sitä tosiasioita kiistämään.

Onhan täällä Jyväskylän kesä ja muutama muukin kult-tuuritapahtuma, mutta en katso aiheelliseksi muuttaa aiempaa lausuntoani.

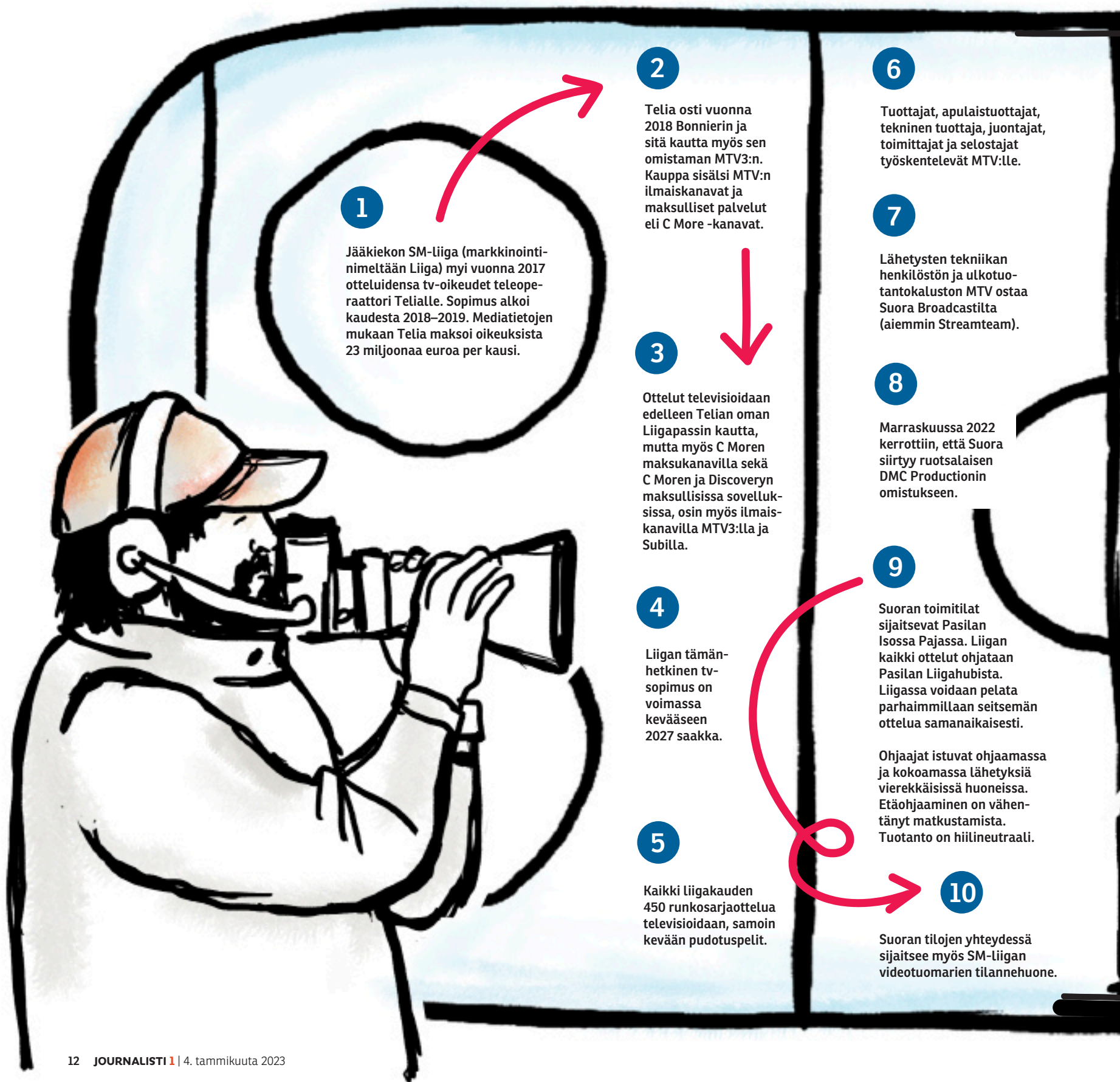
Haluaisit Haluatko miljonääriksi -ohjelmaan vain siksi, että saisit vastata juontajalle, että "itse asiassa olen jo miljo-nääri".

Tykkään todella paljon siitä ohjelmasta ja luulen, että pääsisin siinä aika pitkälle, mutta faktahan se on, ettei minulla ole tarvetta mennä ohjelmaan. ●

Näin rakentuu jääkiekon SM-liigan televisiotuotanto

Jääkiekon SM-liiga on suomalaisen tv-urheilun suurin tuote. Ottelulähetysten oikeudet ovat Telialla, mutta lähetysten rakentumiseen tarvitaan monia muitakin tekijöitä.

Manu Haapalainen, teksti • Johanna Sarajärvi, grafiikka

11

Muu tuotantotiimi työskentelee paikan päällä jäähalleissa ympäri Suomea. Osa heistä (käyttömestareita, kuvaajia, ääniteknikoita, jne.) työskentelee Suoralle, osa alihankkijoille.

12

Kaikki tarvittavat kamerasignaalit kulkevat Tampereelta, Turusta, Oulusta jne. Pasilaan, Ison Pajan yksiköihin. Pasilaan saadaan jokaisesta ottelusta kahdeksan eri kamerasignaalit välittämään kuvaa.

13

MTV:n omat studiolähetykset kuvataan vuodenvaihteesta lähtien yhtiön omalla studiolla Vallilassa. Myös sieltä kamerasignaalit kulkevat Isoon Pajaan, jossa signaaleista miksataan lopullinen lähetys.

14

Valmiit lähetykset löytävät tiensä eri suoratoistopalveluihin (C More, TeliaTV ja Discovery) IP-yhteyksien kautta. Silloin kun pelejä esitetään myös lineaarisilla kanavilla, ne reititetään lisäksi Tukholmaan – missä sijaitsee MTV:n ja TV4:n kanavien yhteinen lähetyskeskus – ja sieltä Suomeen.

Toimittaja Rami Mäkinen hoiti vakavaa masennustaan alkoholilla ja sai lopulta käyttöksensä takia potkut. Nyt hänellä on ensi kertaa kunnollinen hoitosuunnitelma.

Manu Haapalainen, teksti • Touko Hujanen, kuvat

Alkoholi selvästi suisidaalisia ajatuksia lisännyt. Näin lukee toimittaja **Rami Mäkinen** koskevassa asiakastietomerkinnässä. Laakson sairaalan päihdelääkärin huomio on heinäkuulta 2021. Tarjoutunut humalassa ostamaan käsiasettakin itsetuhoisessa mielessä. Ei ole hyvästikirjettä kirjoittanut, ei osaa sanoa, että kuinka todellisia suisidaaliset ajatukset ovat. Nyt selvinpäin näitä ei kuitenkaan ole. Ei osaa kuvata, toivoisiko jonkun keskeyttävän suisidiyrityksen, jos tähän ryhtyisi, selvinpäin kyllä, mutta ei selvinpäin tähän aio ryhtyä.

RAMI MÄKINEN on Suomen tunnetuimpia ja arvostetuimpia rikostoimittajia. Hän on raportoinut *Iltä-Sanomissa* maan seuratuimmista ja hirveimmistä rikoksista, kuten Hyvinkään paloittelumurhasta, Puotilan lapsisurmasta ja Koskelan teinimurhasta. **Kia Kilpeläisen** kanssa kirjoitetut kaksi *Katiska*-kirjaa vievät syvälle viime vuosien tunnetuimman huumerikosvyyhdin syövereihin.

Mäkinen toimi pitkään myös rikos- ja oikeustoimittajien yhdistyksen Oikeustoimittajat ry:n puheenjohtajana.

Hän sairastaa pitkäkestoista masennusta ja vakavaa alkoholismia. Kahden diagnoosin yhdistelmä on erittäin hankala ja vaarallinen.

Ura toimittajana on ollut menestyksekkäs, mutta viime kesänä tuli täyspudotus: Mäkinen sai potkut *Iltä-Sanomista* ja samalla hänen piti jättää myös Oikeustoimittajien puheenjohtajan tehtävät.

"Vilpittömästi haluan todeta, ettei menetetty työpaikka ole tässä se paha asia. Menetetty ystävyys on. Olen hyvin pahoillani aiheuttamastani mielipahasta", Mäkinen kirjoitti Facebookissa heti potkut saatuaan.

Irtisanominen uutisoitiin myös mediassa näyttävästi. Osa kollegoista tiesi jotakin Mäkinen elämästä, mutta silti moni yllättyi, surikin.

KESÄLLÄ 2021 MÄKINEN mietti asean hankkimista. Masennuksen ja alkoholismin alho oli silloin syvimmillään.

"Onneksi asean hankkiminen ei onnistunut. Olen aivan varma, että emme istuisi tekemässä haastattelua, jos kontaktini olisi saanut sen yhden päivän aikana hankituksi minulle asean."

Mistä rikostoimittaja sitten aikoi asean hankkia?

"En viitsi tästä tarkemmin sanoa. Mutta en minä sitä asetta nyt Prismasta olisi mennyt hakemaan."

Paksu nivaska potilaskertomuksia työterveydenhuollosta ja Laakson sairaalan päihdepoliklinikalta kertoo pitkäaikaisesta masennuksesta ja alkoholiongelmosta.

Mäkisellä on ollut päihde- ja mielenterveysongelmia "epäsäännöllisen toistuvasti" koko aikuisiän. Hän oli mielenterveyssyistä ensimmäisen kerran

pitkällä sairauslomalla jo noin 20 vuotta sitten. Diagnoosi oli ahdistuneisuushäiriö, joka ilmeni muun muassa irrationalisena kuolemanpelkona. Myöhemmällä iällä oireet ja diagnoosit ovat kääntyneet masennuksen suuntaan. Alkoholin käyttö alkoi kuitenkin mennä selvästi huonompaan suuntaan syksyn ja talven 2020–2021 aikana. Yhtä selittävää tekijää ongelmille ei ole, vaan Mäkinen elämään alkoi kasaantua kaikenlaista kuormittavaa.

Perheenjäsenellä diagnosoitiin vakava parantumaton sairaus, läheinen jäi työttömäksi, töissä oli paineita ja päivätyön lisäksi piti ponnistella *Katiska*-kirjaprojektin kanssa.

"Tähän tuli lisänä pandemian aiheuttama juuttuminen kuukausiksi kotiin. Kävin jonkin verran käreillä ja muilla juttukeikoilla, mutta kotona olemista oli silti paljon", Mäkinen sanoo.

Mäkinen sanoo itse huomanneensa ensimmäisen kerran alkuvuodesta 2021, että juominen haittasi myös työntekoa.

"Ei sitä kukaan ihan suoraan sanonut, mutta kyllä se minun käsittääkseni huomattiin duunissakin", hän arvelee.

"Mutta juttujen kirjoittaminen on sen verran hyvin opittu taito, että kun katson tuon aikaisia uutisjuttujani, ne ovat ihan normaaleja. Sanoisin, että niihin myös keskittyi täysillä, kun tiesi olevansa kuilun reunalla."

Kevätalvella 2021 Mäkinen kääntyi juomisensa takia työterveyden puoleen. Hänelle määrättiin lyhytaikaiseen käyttöön tarkoitettuja rauhoittavia lääkkeitä, bentsodiatsepiineja.

"Vedin loppukevään kahta eri nappia, toista päivin, toista öisin. Olin siinä kohtaa noin kolmisen kuukautta juomatta", Mäkinen kertoo.

SITTEN TULLAAN "HIUKAN HÄMÄRÄLLE ALUEELLE". Mäkinen sanoo, että muistikuvat kovimman juomisen jaksoista ovat myöhemmissä selvittelyissä osoittautuneet epäluotettaviksi.

"Pahinta sukellusta kesti kesällä 2021 parisen kuukautta, samoin kuin kesällä 2022. Mutta näiden ajanjaksojen osalta minulla on edelleen aika vahva kognitiivinen dissonanssi, en ihan täysin hahmota itseäni sinne."

Itsemurha-aikeitaan pelästyttyään Mäkinen hakeutui vieroitushoitoon kesäkuun lopussa 2021. Asiakaskertomuksessa hän sanoo käyttäneensä alkoholia rajusti, mutta alle viikon.

"Olin siinä uskossa kuukausien ajan, ja ihmettelin, miksi olin mennyt niin huonoon kuntoon niin nopeasti", hän sanoo.

"Mutta aika-arvioni oli ihan pielessä. Olin juonut ainkin seitsemän viikkoa."

Mäkinen sanoo, että asiakaskertomuksiin kirjattuja alkoholimääriä voi pitää korkeintaan suuntaa antavana. Papereihin on kirjattu noin 125 alkoholiannosta viikossa: sata lasia viiniä ja 25 annosta väkeviä.

"Se aika on jälkeenpäin ajateltuna ihan twilight zonea."

Mäkinen sanoo juomisen tehneen hänestä vainoharhaisen. Hän kertoo nähneensä uhkia ja vihollisia joka puolella.

"Olin aika hyvin sulkeutunut muun ihmiskunnan ulkopuolelle."

Mäkinen uskoo, että kesän 2021 bentsokuuri yhdistet-

tynä uudelleen aloitettuun juomiseen aiheutti hänessä poikkeuksellisen syvän ja itsetuhoisen depression.

"Bentsoihin en koske enää koskaan ilman valvontaa", hän sanoo.

Bentsodiatsepiinit saattavat pitkäaikaisesti käytettynä aiheuttaa tunteiden tylsistymistä, masennusoireita tai jopa kiihtymystä ja aggressiivisuutta. Alkoholi tosin aiheuttaa samoja oireita.

Mäkinen sanoo, että hänellä on todennäköisesti geneettistä taipumusta alkoholismiin sekä masennukseen. Masennus ja alkoholismi kulkevat usein käsi kädessä.

Moni lievittää huonoa oloa alkoholilla – vaikka alkoholi nimenomaan syventää masennusta.

"Alkoholismi on vakava sairaus. Niin on masennuskin. Yhdessä ne ovat musta nielu."

KESÄN 2021 KATKAISUHOIDOSTA OLI APUA. Mäkinen lopetti juomisen, ja hän oli Antabus-lääkityksellä marraskuuhun asti. Syksyn 2021 terveydenhoidon asiakaskertomuksissa kerrotaan, että juomishaluja ei ole ollut. Syksyn aikana väliaikaista huolta aiheuttivat lähinnä iltatilaisuudet, joihin alkoholi monesti ikään kuin kuuluu.

Vaikka Mäkinen voi paremmin, asiakaskirjauksissa puhutaan edelleen myös alakuloisuudesta ja masennuksesta.

Syyskuun alussa 2021 Mäkinen oli kuitenkin asiakaskertomuksen mukaan sitä mieltä, että "ajatus loppuelämän raittiudesta ei tunnu ajankohtaiselta".

Hän pysyi raittiina lopulta yhdeksän kuukautta. Alkuvuodesta 2022 masennusoireet alkoivat mennä pahempaan suuntaan – eivät yhtäkkisenä pelottavana romahduksena, vaan hiljalleen, ilman sen kummempaa yksittäistä syytä.

Mäkinen huomasi vointinsa huononevan. Hän tunsi itsensä yhä apaattisemmaksi ja masentuneemmaksi. Toimintakyky alkoi heikentyä. Hän varoitti helmikuussa toimituspäällikköä, että saattaisi joutua jossain vaiheessa jäämään masennuksen vuoksi sairauslomalle.

"Nyt jälkikäteen ajatellen olisi pitänyt siinä vaiheessa kääntyä jonkun hoitavan tahon puoleen ja jäädä parantelemaan itseäni", Mäkinen sanoo.

"Jotenkin kuitenkin sinnittelin töissä eteenpäin, varmaan osaksi siksi, että siinä oli jälkimmäisen *Katiska*-kirjan työstäminen meneillään."

Masennuslääkityksenkin teho tuntui hiipuneen, kun sen annostusta ei ollut nostettu kesän jälkeen.

Eräs vaikuttava tekijä saattoi olla orastavan ihmissuhteen kariutuminen. Mäkiselle selvisi, että suhteen toinen osapuoli oli löytänyt uuden kumppanin.

"Mutta tämä ei ole mikään mustasukkaisuusjuttu, taustalla oli muutakin kuormitusta. Depressio oli syvä. Olin ihan oikeasti sairas ja rupesin hoitamaan itseäni alkoholilla. Siitä eteenpäin kaikki oli taas pelkkää luisua. Menin aika nopeasti aika sekavaksi."

Mäkinen sanoo koittaneensa hoitaa edelleen työnsä kunnolla. Hän ei etätöissäkään juonut työaikana.

"Mutta kun tarpeeksi paljon juo, ei sillä ole mitään merkitystä, juoko juuri työtuntien aikana. Yhtenä aamuna kir-

Yhtenä aamuna kirjoitin kotona uutisen, mielestäni ihan normikunnossa. Lähdin sovittuun hoitotapaamiseen ja puhalsin siellä 1,2 promillea.

Rami Mäkinen, rikostoimittaja

joitin kotona uutisen, mielestäni ihan normikunnossa. Lähdin sovittuun hoitotapaamiseen ja puhalsin siellä 1,2 promillea”, Mäkinen kertoo.

”Lyhyen aikavälin toimintakyvyn kannalta voi olla tuollaisessa tilanteessa parempikin, jos promillet eivät laske nollaan.”

MÄKINEN OLI SAANUT JO KESÄLLÄ 2021 *Ilta-Sanomista* varoituksen epäasiallisesta käytöksestä. Keväällä ja alkukesästä 2022 käytös työpaikalla muuttui arvaamattomammaksi. Keväällä 2022 tuli toinen varoitus.

”Siitä ei ole mitään epäilyä, että olen käyttäytynyt todella huonosti erinäisiä työtovereita kohtaan”, Mäkinen sanoo.

Mäkinen kertoo suhtautuneensa irtisanomiseensa johtaneina viikkoina ympäristöönsä vainoharhaisesti ja vihamielisesti. Hän kertoo viestitelleensä erityisesti yhdelle työkaverilleen toistuvasti hyvin epäasiallisesti.

Työnantaja puuttui tilanteeseen. Mäkinen, työnantajan ja työterveyden kesken käytiin työkykyä kartoittava keskustelu, minkä Mäkinen kertoo kokeneensa todella tervetulleeksi ja koskettavaksi avuksi.

”Tunsin itseni onnelliseksi, kun tulin ulos sieltä neuvottelusta.”

Pidempiaikaista apua siitä ei kuitenkaan ollut. Mäkinen lähetti työkaverilleen uuden epäasiallisen viestin. Hänet irtisanottiin *Ilta-Sanomista* kesäkuun lopussa.

”Olen käytöksestäni pahoillani. Hyvä työkaveruus tuhoutui. Jokainen, joka viestejäni katsoisi, ymmärtäisi, ettei irtisanominen ollut väärin.”

Mäkinen puhuu masennuksestaan ja alkoholismistaan suoraan ja vuolaasti. Välillä hän hiljenee ajattelemaan vaikeita asioita, toisinaan kamppailee löytääkseen ajatuksiaan parhaiten kuvaavat sanat.

”Olen aika skeptinen sen suhteen, pystynkö ylipäänsä normaaliin alkoholinkäyttöön”, Mäkinen sanoo.

Hän ei ole kiinnostunut etsimään lehtihaastattelussa elämänsäkaarestaan selittäviä tekijöitä masennukselleen tai päihdeongelmalleen. Osittain hän suhtautuu asiaan fatalistisesti.

”Olen aika pitkään ajatellut, että minulle kuuluu vääjäämättömästi käydä näin”, hän sanoo.

Mäkinen arvelee, että avoimesti puhuminen on tärkeää hänen hyvinvoinnilleen.

”Tämä teema on yleisellä tasolla merkittävä. En tarkoita, että minulla olisi neuvoja antaa yhtään kenellekään. Mutta on hyvä, että näistä asioista puhutaan. Ajattelen lisäksi, että myös maineeni kannalta on järkevämpää puhua kuin olla puhumatta.”

PÄIHDEONGELMISTA PUHUTAAN SUOMESSA aiempaa avoimemmin. Julkisuuden henkilöt **Redramasta Janne Ahosen** ovat kertoneet juomisestaan koko kansalle. Työelämän kannalta asiaan liittyy kuitenkin edelleen kohtuuttomia rakenteellisia ongelmia, Mäkinen huomauttaa.

Työterveydenhuollon näkökulmasta alkoholismi ei edelleenkään ole sairaus muiden joukossa. Päihdesairas saattaa menettää sairausajan palkan. Vaikka alkoholismi tiedetään sairaudeksi, se tulkitaan tässä yhteydessä edelleen itse aiheutetuksi. Se on omiaan johtamaan kohtuuttomiin lopputuloksiin, Mäkinen sanoo.

”Aivan varmasti se johtaa myös siihen, että tänäkin päivänä tässä maassa kirjoitetaan totuutta venyttäviä sairauslomatoistuksia”, Mäkinen sanoo.

Potilaat eivät uskalla puhua lääkäreille, ja lääkärit kirjoittavat tietoisesti totuutta muuntelevia todistuksia, jotta heidän potilaansa eivät joutuisi entistä pahempiin vaikeuksiin, Mäkinen jatkaa.

”Eihän se ole terve tilanne. Keskiverto toimihenkilö voi soittaa esihenkilölle ja jäädä omalla ilmoituksella himaan viettämään palkallista krapulapäivää. Sitten kun olet vakavasti päihdesairas, ja koitat hakea apua siihen, on riski menettää palkka pitkäksi aikaa.”

RIKOSTEN MAAILMA ON SYNKKÄ. Ulkopuolelta katsoen voisi ajatella murhien ja väkivallan jatkuvan seuraamisen vähintään altistavan mielenterveyden ongelmille ja masennukselle, jos sellaiseen on jo valmiiksi taipumusta.

Mäkinen sanoo, että asia on pikemminkin päinvastoin. Hän tietää olevansa hyvä työssään. Sellainen pitää pinnalla.

”Jo 1990-luvulla journalismi pelasti minut amfetamiinilta. Jos asiat olisivat menneet vain hieman

Rami Mäkinen suostui Journalistin haastatteluun, koska mielenterveyden ongelmista puhuminen on tärkeää. "Ongelmien tunnustaminen on myös terapeutista", Mäkinen sanoo.

Olen aika skeptinen sen suhteen, pystynkö ylipäänsä normaaliin alkoholinkäyttöön.

Rami Mäkinen, rikostoimittaja

toisin, olisin kehittänyt siihen riippuvuuden", Mäkinen sanoo.

"Hetken aikaa rakastin amfetamiinia. Se oli minusta fantastista ainetta. Mutta olin juuri aloittelemassa toimittajan uraani, tunnistin riskit, ja pystyin lopettamaan sen."

Amfetamiinin haittapuolekset esimerkiksi työelämälle tulevat myös aika nopeasti ilmi, Mäkinen huomauttaa. Alkoholinkin kanssa ne ilmenevät hitaammin.

"Lisäksi juominen on laillista ja kulttuurissamme hyväksyttyä."

Nyt Mäkinen sanoo, ettei ole jäänyt kaipaamaan työtään *Ilta-Sanomissa*.

"Uskon, että minulle riittää töitä jatkossakin", hän sanoo.

"En lainkaan tarkoita, että se olisi ollut huono työpaikka. Pääinvastoin. Mutta ehkä olin jumittunut sinne jo aika pitkäksi aikaa. Menetettyjä työkavereita suren yhä."

Mäkinen sanoo, että Oikeustoimittajat ry:stä muodostui vuosien varrella hyvin tärkeä kollegiaalinen yhteisö. Siksi yhdistyksen puheenjohtajuudesta luopuminen sattui vielä lujemmin kuin päivätyön menettäminen. Myös fyysisesti. Oikeustoimittajien hallituksen kokouksen jälkeen Mäkinen oksensi tuntien ajan, lopulta myös kirkasta verta. Työterveyslääkäri huolestui verenvuodosta niin, että lähetti Mäkinen gastroskopiaan, mutta mitään elimellistä vikaa ei löytynyt.

Irtisanomisen jälkeen Mäkinen sanoo hakeutuneensa taas alkoholivieroitukseen, mutta enemmän oireitaan helpottaakseen kuin lopettaakseen heti juomisen.

"Jatkoin vielä muutaman viikon. Olin shokkitilassa, ei minulla ollut heti aikomusta lopettaa. Mutta päätin ennalta päivämäärän, jona lopetan."

Niin Mäkinen myös teki. Hän sulkeutui kotiinsa ja sinnitteli läpi fyysisten vieroitusoireiden. Osastovieroituksessa tarjolla olisi ollut nestemäistä Diapamia, psykoosinestolääkettä ja B-vitamiinipiiikkejä. Kotona piti pärjätä ilman.

"Viisi vuorokautta siinä suunnilleen kesti. Niistä ensimmäinen oli pahin. Onneksi sain pari tuntia nukutuksi jo silloin."

LOPPUVUODESTA 2022 MÄKINEN ISTUU Journalistin toimituksessa Helsingin Hakaniemessä. Hän on toiveikas. Hän on ollut selvin päin heinäkuun loppupuolelta lähtien, ja tarkoitus olisi olla jatkossakin. Perhe on pysynyt hänen tukena.

Horisontissa on uusia työprojekteja, ehkä kirjojen kirjoittamista, käsikirjoittamista, kustannustoimittamista.

Mäkinen odottaa parhaillaan lääkärinlausuntoa, joka tarvitaan Kelan tukemaan kuntoutusterapiaan. Käytännössä tuen saaminen edellyttää vähintään kuuden kuukauden päihitteettömyyttä. Nyt Mäkinellä on ensimmäistä kertaa elämässään kunnollinen pitkän tähtäimen hoitosuunnitelma, johon hän myös on sitoutunut. Hyvä ystävä kertoo Journalistille muuttuneesta miehestä: kohteliaasta, kiltistä, ystävällisestä.

"Toistaiseksi päihitteettömyys ei ole ollut vaikeaa."

Kaikkia Mäkinen ongelmia päihitteettömyys ei ratkaise.

"Se ratkaisisi, jos minulla olisi vain päihdeongelma. Masennus ei kuitenkaan katoa, vaikka olenkin selvänä. On vielä ihan liian aikaista julistaa itseäni voittajaksi, aika herkillä tässä välillä ollaan. Mutta oloni on paljon varmempi kuin vuoden takaisen juomattoman jaksoni aikana. Juomatta on oltava jo siksikin, että hoitosuunnitelmani ei etenis, jos rupeaisin juomaan." ●

Haemme kesätöihin toimittajia

tekemään Pohjois-Suomen merkityksellisintä journalismia alueen ihmisille.

Katso hakuilmoitus ja täytä hakemuksesi 29.1. mennessä osoitteessa: rekry.kalevamedia.fi

KALEVA

Lapin Kansa

Raahen Seutu

KOILLISSANOMAT

FORUM24

Uusirovaniemi

Raahelainen

IIJOKI SEUTU

RANTALAKEUS

Lounais-Lappi

Pyhäjokiseutu

SIKAJOKILAAKSO

KALEVAMEDIA

Mitä syvemmällä juuret ovat omassa maassa, sitä kauemmaksi voimme nähdä.

VIESTIMEDIA

Maaseudun Tulevaisuudessa saappaita tarjolla

Toimitus etsii kesätoimittajia uutisiin, maatalouteen, metsään ja lukemistoon

OLETKO ETSIMÄMME?

Hei sinä journalisti! Onko sinulla juuret maaseudulla ja olet innostunut maaseudun ilmiöistä ja uutisista? Seuraatko aktiivisesti valtakunnan politiikkaa, oletko kiinnostunut energia-asioista, haluatko raportoida metsästä tai tunnetko paloa maatalojen arjen uutisointiin? Myös huippuluokan henkilöjuttujen ja syventävien yhteiskunnallisten juttujen tekijälle on paikka. Toimituksessamme pääsee tekemään vaikuttavaa journalismia kaiken tämän äärellä – ja paljon muutakin.

KESÄTOIMITTAJAT 2022:

"Kokonaisuudessaan MT oli loistava työyhteisö. Hienointa on se, että työntekijöistä oikeasti välitetään ja myös heidän jaksamisestaan ollaan kiinnostuneita."

"Keltanokat otettiin todella hyvin erinomaiseen työyhteisöön, jossa oli hyvä yhteishenki ja kannustava ilmapiiri. Esimiestenkin kanssa homma pelitti aina :)"

"Korkeat odotukset ylittyivät monin verroin ja kesä oli todella hieno!"

HAKU AVAUTUU 6.1.2023

Työpaikat sijoittuvat Helsingin Simonkadulla sijaitsevaan toimitukseemme, mutta meillä koko toimitus nauttii joustavan etätöiden eduista.

Tuntuuko sinusta, että Maaseudun Tulevaisuus on sinun kesätyöpaikkasi?

Hakuaika päättyy **7.2.2023**.

Täytä hakemus osoitteessa viestimedia.fi/tyopaikat. Muista tehdä video!

Lisätietoja antaa toimituspäällikkö
Stina Haaso
040 823 3937 / stina.haaso@mt.fi

MT metsän päällikkö
Mia Jouslehto
050 540 1365 / mia.jouslehto@mt.fi

MT maatalouden päällikkö
Laura Ruohola
040 595 0904 / laura.ruohola@mt.fi

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Musiikkimediaa tehdään puoli-ilmaiseksi – Pop Media Oy käärii voittoja ja maksaa jutuista alle kymppin palkkioita

Manu Haapalainen, teksti • Heidi Piironen, kuva

Millaisen uutisjutun kirjoittaisit yhdeksän euron palkkiolla? Entä miten perusteellisen haastattelun tekisit 60 eurolla? Tai 20 eurolla?

Tällaisia palkkioita maksetaan Pop Media Oy:n musiikkiin keskittyvissä verkkojulkaisuissa. Pop Media julkaisee printtilehtinä *Soundia*, *Infernoa*, elokuva-lehti *Episodia* ja lisäksi näiden verkkosivuja. Yhtiön musiikkilehdistä rockmusiikin ajankohtaislehti *Rumba* jatkaa sekin netissä uutispainotteisena, kevyehkönä ajankohtaisportaalina, vaikka printtilehti lakkautettiin vuonna 2019.

Suuri osa *Journalistin* haastattelemista Pop Median verkkolehden freelancereista kokee kustantajan palkkiotason turhauttavaksi. Osalle Pop Median freelancereista musiikkikirjoittaminen on harrastus, eikä palkkiosummilla ole heille merkitystä. Freelancereissa on niitäkin, joiden mielestä palkkio on kohtuullinen.

”Varmasti lähes jokaiselle meistä tämä on niin sanotusti rakkaudesta lajiin -hommaa. Palkkiot ovat tavallaan vain bonusta”, eräs freelancer sanoo.

Logiikka on kulttuurilehtien tekijöille tuttu. Julkaisuja tehdään rakkaudesta musiikkiin, mikä osaltaan mahdollistaa hintojen polkemisen. Räpistä, popista tai metallista kirjoittaminen on myös monelle aloittelevalle kirjoittajalle houkutteleva tapa päästä uralla alkuun, ehkä myös osaksi kiinnostavaa elämää.

POP MEDIA OY haali 2000-luvun alkupuolella omistukseensa lähes koko kotimaisen musiikkilehdistön. *Rumba* siirtyi Pop Medialle vuosituhannen alussa. *Soundin* yhtiö osti A-lehdistä vuonna 2013. Pop Media hankki vuonna 2005 omistukseensa

myös perinteisen musiikkilehti *Rytmin*, jonka se lakkautti vuonna 2013. Turhautuminen Pop Median kitsaaseen palkkiopolitiikkaan on kytynyt yhtiön musiikkilehtien vaihtuvassa kirjoittajajakunnassa koko 2000-luvun.

Nykyiset freelancerit kertovat *Journalistille* työstään ja palkkiosastaan hyvin yhteneväisesti. Heidän mukaansa kustantaja käyttää harjoittelijoita ilmaisena työvoimana, koska harjoittelijabudjettia ei ole.

”Harjoitteluajana tein ilmaiseksi muutamia todella isoja juttuja tunnetuista artisteista”, eräs freekirjoittaja kertoo.

”Jälkeenpäin olen tajunnut, että joku muu julkaisu maksaisi tällaisista ihan kunnolla.”

Kun freepalkkioita maksetaan, ne ovat pieniä. *Rumba* on tarjonnut lyhyistä uutisjutuista kirjoittajilleen yhdeksän tai kymmenen euron korvausta. Kirjoittajille on tähdennetty, että uutisen laatimiseen on tarkoitus mennä vain parikymmentä minuuttia – näin nettiutisia tehtailemalla olisi periaatteessa mahdollista päästä 30 euron tuntipalkkoille. Käytännössä juttuihin menee usein pidempi aika.

”Juttujen pituutta ei määritelty mitenkään”, eräs freetoimittaja kertoo.

”Ainoa vaatimus oli se, että teksti on kirjoitettu hyvin ja se avaa asiaa tarpeeksi.”

Halvimman kategorian uutisissa on kysymys levy-yhtiöiden lähettämien tiedotteiden tai ulkomaisen musiikkimedia uutisten pohjalta kirjoitetuista jutuista. Ainakaan kaikkien kirjoittajien palkkio ei kuitenkaan ole merkittävästi nousut nettiin kirjoitettujen haastattelujuttujenkaan kohdalla.

”Tekemäni haastattelut olivat enimmäkseen tuntemattomista indie-bändeistä, joten taustatöitä piti tehdä hurjasti”, eräs kirjoittaja kertoo.

Rumban freelancerit kertovat tehneensä tällaisia verkkohaastatteluja noin 20–60 euron korvauksella.

Nettiin tulevien haastattelujen vaadittu minimimitta on kirjoittajien mukaan printtiin verrattuna lyhyt, joskin haastattelu ”saa olla pidempi, jos siltä tuntuu”.

”Usein olisi tuntunut typerältä jättää hyviä haastattelukommentteja pois vain sen takia, että mittaa oli jo ’tarvittava’ määrä. Monessa tapauksessa haastattelusta tuli huomattavasti vaadittua kattavampi, mutta omalla kustannuksellani”, freelancer kertoo.

Haastateltavien mukaan on selvää, että lyhyempienkin haastattelujuttujen tekemiseen kuuluu useita tunteja.

URAANSA ALOITTELEVIENTEN KIRJOITTAJIEN näkökulmasta mahdollisuus kirjoittaa kiinnostaviin lehtiin saatavaa olla houkutteleva. Esimerkiksi *Rumba* koetaan edelleen mahdollisuudeksi ansaita kannuksia musiikkikirjoittajana.

”Minulle sanottiin alkuvaiheessa, että kyllä-hän palkkiot ovat pieniä, mutta työkokemus voi auttaa sinua tulevaisuudessa”, eräs kirjoittaja sanoo.

Rumba, *Rytmi* ja *Soundi* toimivat 2010-luvulle saakka lupaavien kirjoittajien kouluna ja ponnahduslautana kohti isompia lehtiä ja parempia ansioita. Nykyään tilanne on freelancereiden mukaan erilainen, kun popmusiikkijuttuja julkaistaan isommissa tiedotusvälineissä aiempaa vähemmän.

”Jos tekisin vähemmän näitä hommia, minulle jäisi enemmän aikaa hakea muita töitä, tehdä ihan kunnon työhakemuksia”, eräs Pop Median freelancer sanoo.

”On se mietittyänyt, että onko näiden

Soundin päätoimittaja Mikko Merläinen maksaisi freelancereilleen mieluummin "printtilehdessä pystymme maksamaan satasia."

töiden arvo CV:ssäni yhtään niin suuri, kuin se, miten paljon resursseja käytän niihin.”

Oma lukunsa musiikkilehtien toimintalogiikassa ovat pitkään olleet levyarviot. Printtilehden yksittäisessä numerossa arvioita on kymmeniä. Vuosikymmenten ajan arvioista sai palkkioksi vain arvostellun levyn. Varsinkin cd-levyn kulta-aikana parinkymmenen euron arvoinen levy saattoi olla joillekin kirjoittajille aivan käyvän tuntuinen korvaus, varsinkin jos arvostelemaan levyjä oli mahdollista itse valikoida.

Nykyään levy-yhtiöt lähettävät arvosteltaviksi pääasiassa linkkejä digitaalisiin tiedostoihin.

”Juuri mistään levyistä ei saa enää omia kappaleita. Siitä tuli suurempi ongelma noin vuosi sitten, sillä monia ei enää kiinnostanut ottaa levyjä arvioitavaksi täysin ilmaiseksi”, freekirjoittaja kertoo.

Pop Median lehdistä ainakin *Infernossa* päädyttiin ennenkuulumattomaan ratkaisuun. Arvioista alettiin maksaa kahdeksan euroa kappaleelta.

”Uudistus oli kaikkien mielestä hyvä”, eräs kirjoittaja kertoo.

”Jotkut pitivät sitä jopa odottamattomana, mikä kertoo jotain siitä, millaiseen meininkiin on totuttu.”

POP MEDIA OY:N toimitusjohtaja Tuomo Häkkinen

reagoi *Journalistin* haastattelupyynnöihin ainoastaan lyhyin tekstiviestein. Kysymykset verkkofreelancereiden palkkiontasosta Häkkinen kuittaa kirjoittamalla *Toivottavasti saatte useita kulttuurialan lehtiä mukaan vertailuun.*

Voittoa tavoittelevan Pop Median julkaisuja ei kuitenkaan voi suoraan verrata voittoa tavoittelemattomiin, pro bono -hengessä tehtäviin kulttuurilehtiin, joihin Häkkinen viestissään ilmeisesti viittaa. Pop Media Oy ei pelkästään tavoittele vaan myös tekee voittoa. Yhtiön vuoden 2021 tulos oli 2,5 miljoonan euron liikevaihdolla yli 200 000 euroa voitollinen.

Häkkinen ohjaa kysymykset palkkiontasosta lehtiensä päätoimittajille. Häkkisen mukaan he ”päätävät meillä näistä ja osaavat parhaiten vastata”.

Minulle sanottiin alkuvaiheessa, että kyllähän palkkiot ovat pieniä, mutta työkokemus voi auttaa sinua tulevaisuudessa.

Pop Medialle työskennellyt freelancer

Päätoimittaja jakaa käyttöönsä annetun freebudjetin parhaaksi katsomallaan tavalla. Freelancerbudjetin kokoon päätoimittajilla ei kuitenkaan Pop Mediassa ole vaikutusvaltaa. Esimerkiksi *Soundin* verkkopuolen kuukausittainen freebudjetti on juuri ja juuri nelinumeroinen.

Pop Median musiikkilehtien päätoimittajat ovat jo pitkään olleet kiusallisessa välikädessä. He nostaisivat mieluummin freepalkkioita, jos se olisi mahdollista.

Pop Median painetuissa musiikkilehdissä palkkiot ovat nettilehtiä paremmalla tasolla. Kirjoittajat kertovat saaneensa laajoista haastatteluista usean sadan euron palkkioita, lyhyemmistä haastattelujutuista vähimmillään ”lähes sata” euroa.

Soundin päätoimittaja **Mikko Meriläinen** vahvistaa painetun lehden juttupalkkioiden liikkuvan satasissa.

”Toki palkkiot ovat pienempiä kuin isoissa päivälehdissä. Mutta riippuu jutun laajuudesta ja työmäärästä, että monestako sadasta eurosta puhutaan.”

Soundin verkkolehden ei Meriläisen mukaan pyritäkään teettämään suuritöisiä haastatteluja.

”Pystymme maksamaan niistä niin paljon vähemmän, että työnkuva on säädetty siten, ettei tehdä haastatteluja, vaan enimmäkseen ulkomais-

ten uutisen referointia tai kotimaisia pikku-uutisia”, Meriläinen sanoo.

Kun rahaa on käytössä rajallisesti ja sivuston mainoksille halutaan näyttökertoja, freeabudjetti kannattaa lohkoa pieniksi palasiksi mieluummin kuin satsata syviin, kalliimpiin haastatteluihin.

Tämä johtuu verkkojuttujen lukutavasta. Lyhyet uutiset, artistien musiikkivideoiden uutisoinnit, niiden jakamiset ja popparien sometekemisten päivittelyt tuottavat monin verroin liikennettä verrattuna takavuosien poplehdistä tuttuihin nousevien bändien haastatteluihin.

Freelancerit eivät varmasti ole kautta linjan tyytyväisiä palkkioihin, Mikko Meriläinen sanoo. Hän korostaa pyrkivänsä läpinäkyvyyteen.

”Pyrin siihen, että olemme palkkioiden suhteen hyvin avoimia. Jos meille tarjotaan juttua, käyn tarjoajan kanssa läpi, paljonko jutussa olisi työtä ja paljonko pystymme maksamaan.”

Meriläinen sanoo Pop Median nykyisten muutamien kuukausipalkkaisten tekijöiden olevan hänen tietonsa mukaan tyytyväisiä palkkaukseensa.

”Tiedän toki, että työpaikoilla ei hirveästi puhuta, paljonko kukakin tienaa. Mutta ainakaan minun korviini ei ole kantautunut yleistä tyytymättömyyttä.”

VAIKKA RUMBAN PRINTTILEHTI lakkautettiin vuonna 2019, lehdellä on näihin päiviin saakka ollut täysipäiväinen päätoimittaja. **Jukka Hätinen** siirtyi kuitenkin syksyllä 2022 *Rumban* päätoimittajan paikalta Muusikkojen liiton markkinoinnin ja viestinnän asiantuntijaksi.

Päätoimittajan tehtäviä on toistaiseksi hoitanut elokuva-lehti *Episodin* päätoimittaja **Jussi Huhtala**.

Journalistin tietojen mukaan päätoimittajan tehtäviä on syksyn aikana tarjottu ainakin *Rumban* nykyiselle avustajakaartille. Korvaus laajan toimenkuvan työstä ja päätoimittajavastuusta olisi reilusti alle tuhat euroa kuukaudessa.

Toimitusjohtaja Tuomo Häkkisen mukaan päätoimittajaa ei ole vielä löytynyt. ●

KESKITY
YDINOSAAMISEESI,
LIITY MEDIAKUNTAAN!

MEDIAKUNTA

www.mediakunta.fi

OLISITKO SINÄ UUSI KESÄTOIMITTAJAMME?

Etsimme toimittajia useille paikkakunnille Lappiin, Kainuuseen sekä Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan alueille.

Tsekkaa paikkakunnat ja jätä hakemuksesi QR-koodin linkistä tai verkkosivuiltamme. Haku aukeaa 9.1.

hilla.fi/tyopaikat

hilla
group

Opas freelancerin (surkeaan) kohteluun

Jose Riikonen, teksti • Tuomas Ikonen, kuvitus

Kuinka kohdella freelanceria? Joiltakuilta kyykytys onnistuu luonnostaan. Muut voivat ottaa talteen kymmenen vinkkiä freelancerin kanssa pärjäämiseen.

1. ILMAISE ARVOJÄRJESTYS

Freelancereita ei suotta kutsuta avustajiksi: ne vähän jelpivät ja avustavat oikean toimituksen journalistteja, vähän kuin lautapojat rakennustyömailla.

Tästä kannattaa joskus muistuttaa. Hyvä hetki on silloin, kun kesätoimittajat – jotka kesän jälkeen usein työskentelevät tiedotusvälineesi freelancereina – ovat tulleet taloon.

Kun toimituskokouksessa käsittelette jonkin artikkelin ongelmia, sano ymmärtävällä äänensävyllä: ”Joo, mutta sehän olikin avustajan tekemä juttu”.

2. MUISTUTA REALITEETEISTA

Freelancerilla on loistava juttuidea, mutta aihe on haastava. Ei ole varmuutta, johtaako aiheen penkominen jutun julkaisuun. Kiinnostut jutusta ja haluat tilata sen, mutta freelancer epäröi: Jos juttua ei koskaan julkaista, voisiko tehdystä taustatyöstä silti laskuttaa jotain?

Vastaa: ”Niin. Tällaisia juttuja tehdessä kannattaisi olla kuukausipalkalla.”

3. ÄLÄ PUHU RAHASTA

Freelancerille ei kannata puhua juttua tilatessa rahasta. Miksi pitäisi? Se on vähän vulgaaria. Ethän sinäkään puhu rahasta tai ajattele rahaa, kun alat tehdä juttuasi toimituksessa tai nakitat jutun alaisellesi.

Jos freelancer kysyy palkkiosta, älä vastaa viestiin. Äläkä toiseen. Äläkä kolmanteen.

Ehkä käy niin, että se unohtaa koko raha-asian.

Freelancer ei pidä omituisena, vaikka aiemmin jouhe viestinvaihtonne katkeaa rahasta kysyttäessä.

”Jos freelancer kysyy palkkiosta, älä vastaa viestiin. Äläkä toiseen. Äläkä kolmanteen.

4. JOS ON IHAN PAKKO PUHUA RAHASTA, ÄRSYNNY

Freelancer on kuin sinnikäs juoppo, joka tunkee pöytäsi. Hän jankkaa ja jankkaa, kunnes reagoit.

Kun viimein joudut vastaamaan ärsyttävään palkkiokyselyyn, kannattaa kyselijään suhtautua kuin nurisevaan lapseen. Ilmaise, että sinulla on suurempiakin asioita murehdittavanasi. Passiivisaggressiivisuus saa näkyä vastauksessasi.

Pyri hienovaraisesti syyllistämään freelanceria siitä, että se jankuttaa rahoistaan ja saa olosi epämuksuiseksi. Ehkä se seuraavalla kerralla ymmärtää olla hiljaa.

5. ÄLÄ REAGOI MIHINKÄÄN, MUTTA VAADI NOPEAA REAGINTIA

”Vaikeneminen on kultaa” on hyvä ohjenuora freelancerin kanssa toimittaessa. Mihinkään freelancerin yhteydenottoon, etenkin juttutarjouksiin, ei kannata vastata. Toisin kuin sinulla, freelancerilla on aikaa odottaa, sillä kun ei ole muita aikataulutettavia asioita. Freelancer on silti hyvä pitää varpaillaan esimerkiksi näin:

Se tekee sinulle juttua. Prosessin aikana olet jättänyt vastaamatta kahteenkymmeneenkolmeen freelancerin lähettämään sähköpostiin, seitsemään puhelun ja kolmeen tekstiviestiin. Silti freelancer palauttaa jutun ajallaan.

Älä kiittä, että sait sen. Älä edes avaa tiedostoa.

Tsekkaa juttu viimeisenä päivänä ennen julkaisua. Kun huomaat siinä ongelmia, viestitä freelancerille jämäkästi:

”Moi, tsekkasin nyt jutun. Siinä on jonkin verran työstettävää. Laita juttu korjattuna viimeistään huomisaamuksi.”

6. ÄLÄ MAKSA MATKA- TAI ESITUOTANTOAJASTA

Freelancer rakastaa hakea satasia maakunnista, joten häntä ei haittaa lähteä Helsingistä Utsjoelle tekemään 4000 merkin juttua 350 euron palkkiolla.

Freelancer rakastaa myös liikuntaa sekä matkantehtäviä pitkän kaavan mukaan. Se tekee mieluusti matkan halvimmalla mahdollisella kulkuneuvolla ja patikoi viisi kilometriä suuntaansa asemien välillä. Erityisesti tätä rakastavat freelancevalokuvaajat, joilla on mukanaan painavia tavaroita.

Freelancer tykkää myös toimia kuvausjärjestelijänä, sovitaa kaikki ihmiset samaan paikkaan samaan aikaan, säätää kyydit ja ostaa pullaa ja kahvia paikan päällä. Mistään näistä freelancer ei halua korvausta.

Ulkomailla tehtävistä jutuista ei tarvitse maksaa mitään. ”Otat sen niinku lomana!”

Freelancerin laskun eräpäivä on kuin nopeusrajoitus moottoritiellä: vain nyhveröt noudattavat sitä.

7. SUHTAUDU FREELANCERIN LASKUN ERÄPÄIVÄÄN EHDOTUKSENA

Freelancerin laskun eräpäivä on kuin nopeusrajoitus moottoritiellä: vain nyhveröt noudattavat sitä. Omapahan on häpeänsä, jos likviditeetti ei ole kunnossa eikä pysty odottelemaan palkkiotaan vähän pidempään.

Jos freelancer kysyy eräpäivän jälkeen rahojensa perään, toimi kuten kohdassa 3 ja 4.

8. ÄLÄ NEUVOTTELE

Freelancerien kanssa kannattaa käyttää koirakuis-kaaja **Cesar Milanin** teesiä: "Don't reason with it, don't argue with it – just dominate".

Se voi haluta laskuttaa 14 päivän maksuajalla, mutta te maksatte 30 päivän maksuajalla. Se voi haluta enemmän rahaa, mutta teillä on tietyt taksat ja sillä hyvä.

Freelancerin kanssa on oltava jäykkä! Syvällä sisimmässään se nauttii siitä, että sitä käsketään.

9. ÄLÄ KUTSU FREELANCERIA JUHLIIN

Tiedotusvälineenne täyttää siis pyöreitä vuosia, onnea! Ja pidätte oikein isot juhlat, joissa rahaa ei säästellä? Se on vähintään, mitä voitte tekijöille tarjota! Ette tietenkään kutsu avustajia, jotka tekevät puolet lehtenne jutuista, ettekä TTT-sopimuksella olevia, joista osa istuu toimituksessanne enemmän kuin vakioväkenne. Kyllä ne ymmärtävät, että mediatonne kannattaa säästää muutama satanen.

10. ÄLÄ ANNA ILMAISTILAUKSIA

Olisi järjenvastaista, että freelancer saisi ilmaiseksi lehden, jota itse jatkuvasti tekee, tai saisi verkkosillöt käyttöönsä. Ilmainen tilaus saattaisi edesauttaa sitä, että friikku aktiivisesti seuraisi tekemäänsä mediaa. ●

Kirjoittaja on freelancer, jolla on paljon freelancekavereita, jotka puhuvat keskenään.

Inkastare och introduktionsfrågor viktiga i digitala läromedel

Pär Jonasson, text ● Eva-Stina Kjellman och S&S, foton

Läromedelsredaktörerna, eller läromedelsproducenter som de numera heter såväl hos Svenskfinlands ledande branschaktör Schildts & Söderströms (S&S) som hos andra förlag, har under de senaste tio åren upplevt ett verksamhetsfält som både förändrats i grunden och alltså är detsamma.

Under hösten har medier lyft fram att fysiska läromedel upplevt en dödsstöt då gymnasiet i och med den förlängda läroplikten blivit kostnadsfritt för studerande (HBL, 14.11.2022). Då kommunerna, i stället för den enskilda eleven, bekostar läromedlen faller valet av kostnadsskäl nästan alltid på de digitala varianterna. Schildts & Söderströms ger därför nu endast ut digitala läromedel på gymnasienivå.

”Övergången till digitala läromedel i gymnasier har varit snabb, bland annat på grund av att studentskrivningarna digitaliserades”, säger **Roland Juthman**, läromedelsproducent och försäljningsansvarig vid Schildts & Söderströms Läromedel i Vasa.

Grunduppdraget är fortsatt att tillsammans med författaren ta fram ett material som svarar mot läroplanens grunder, säger han.

”Vi lusläser läroplansgrunderna och arbetar med författare som också är lärare och vet hur de ska tillämpas.”

NÄR LÄROMEDEL ÄR DIGITALT i grunden snarare än en pdf-version av en bok växer möjligheterna, men de ändrade förutsättningarna kräver samtidigt något nytt av både redaktörer och författare. De start- och slutpunkter som tidigare sattes av bokens parmar finns inte längre, men behovet av

ett tydligt avgränsat arbetsmaterial försvinner ändå inte.

Det är exempelvis **Joanna Vikström Eklöv**, läromedelsförfattare för S&S och till vardags klasslärare i hemkommunen Pedersöre, övertygad om.

FOTO: S&S

Roland Juthman är läromedelsproducent och försäljningsansvarig vid Schildts & Söderströms läromedel med stationering i Vasa.

”Avgränsningarna behövs för att inte bli distraherad, och de kan vara lättare att ge i en bok. När man till exempel använder läsplattor ligger det så nära det lustfyllda att det kan bli svårt att hålla fokus. Det kan bli för lätt att klicka fram Youtube och göra annat än det man faktiskt ska göra”, säger Vikström Eklöv som skrivit den analoga läromedelsserien *Helt rätt!* för modersmålsundervisning i lågstadiet.

Särskilt elever i de lägre årskurserna har behov av att snabbt se en helhet. I en traditionell lärobok ska början och slut helst finnas på samma uppslag.

”I en pdf-lösning kan man zooma in eller ut, men i de moderna läromedel vi gör nu flödar texten som på en webbplats. Vi som producenter och författare måste tänka till när det gäller hur innehållet presenteras”, säger Juthman.

I ETT DIGITALT LÄROMEDEL närmar man sig kanske ett ämne genom en inkastare eller introduktionsfråga som läraren traditionellt har ställt. Detta för att sekvensera innehållet och portionera ut det enligt en lärtig med så få distraktionsmoment som möjligt. Det gäller att bejaka kreativitet och samtidigt behålla det strama.

”Om man besöker en kvällstidnings webbplats får man lätt känslan att den är oändlig. Den känslan ska inte elever som arbetar med ett läromedel få”, säger Juthman.

För att stödja lärandet använder man i läromedel ofta ordförklaringar, videor, bildkaruseller, reflektionsfrågor, kontrollfrågor, differentierat material, länkar och lärandemål med återkoppling.

”Samtidigt riskerar det lilla att drunkna i det stora. I digitala läromedel måste producenten helt enkelt göra fler aktiva val, också bortval”, säger Juthman.

Han konstaterar att barn har samma biologiska utvecklingsskeden som tidigare.

”Dagens barn kallas digitala infödingar, men det är inte riktigt sant. Under deras uppväxt finns olika typer av nya redskap, men det betyder inte att det skulle ha hänt något med deras hjärnor.”

”De växer upp med att klicka och se vad som händer, till skillnad från min genera-

Joanna Vikström Eklöv har under de senaste åren skrivit Läromedelsserien Helt Rätt! för modersmålsundervisning i lågstadiet.

tion som alltid fick höra att vi skulle vara försiktiga om vi satt vid en dator. Att våga klicka sig fram är ändå inte detsamma som digital kompetens”, säger Juthman.

ENLIGT JOANNA VIKSTRÖM EKLÖV är det analoga materialet det starkare alternativet i årskurs 1–6.

”Det vore en stor förlust och en stor sorg om böckerna försvann. Man ska komplettera med digitala inslag, men tyngdpunkten behöver ännu ligga i den fysiska boken där författaren och läromedelsproducenterna tänker ut en helhet.”

Vikström Eklöv anser att den fysiska boken lättare ger en helhetsöverblick då materialet är tydligt strukturerat. Arbetstakten med ett analogt redskap bidrar oftast till mer bestående kunskap. Till exempel när man lär sig skriva och upprepar samma bokstav över flera rader. Då är väl-

skrivningen egentligen en biprodukt. Man övar en uthållighet som krävs i många andra situationer i livet.

”Den finmotoriska utvecklingen är heller ingen självklarhet”, säger Vikström Eklöv.

Hon ser en fara i digitalisering för digitaliserings skull.

”Utvecklas måste man, men jag undrar om digitaliseringen frammanas eftersom man tror att den är förväntad. Även dagens barn finner glädje i penaler, pennor, böcker och att få arbeta med något med en tydlig början och ett tydligt slut.”

Också Roland Juthman tror att den fysiska läroboken har en framtid.

”Jag hör till dem som tror att det är bra att bejaka både det digitala och det tryckta, framför allt i de lägre årskurserna. Jag hoppas och tror att skolorna inte går in för en kraftig digitalisering.” ●

Digitalt dominerar i gymnasierna

- I gymnasierna var andelen digitala läromedel cirka 78 procent i augusti 2022 (enligt Finlands förlagsförening).
- För S&S är 95 procent av beställningarna till gymnasierna digitala läromedel.
- I grundskolan är de digitala läromedlen huvudsakligen kompletterande.
- Digitala läromedel finns i alla ämnen och alla årskurser.
- Hos S&S finns tio läromedelsproducenter. Därtill arbetar förlaget med uppskattningsvis cirka hundra läromedelsförfattare och -illustratörer.

Efter krisen – nytt ledarskap på Ålands radio väcker frågor

Hanna Nordenswan, text ●
Karl Vilhjálmsen, foto

Efter en kristid på Ålands radio och tv har rundradiobolagets styrelse nu tillsatt en ny vd och redaktionschef. Redaktionschef blir efter årsskiftet **Heidi Grandell-Sonck** och hennes man **Fredrik Sonck** tillträder samtidigt som vd.

Under våren gjorde tidningen *Nya Åland* en granskning av arbetsklimatet på det åländska public service-bolaget. I granskningen framkom vittnesmål om trakasserier, utbrända anställda och mobbning. En av de anställda på Ålands radio anmälde sin arbetsplats till regionförvaltningsverket. Samma anställda polisanmälde också en medarbetare, som polisanmälde tillbaka efter en "incident" som skedde på arbetstid. Den anställda har sedermera slutat på radion.

Nyans granskning ifrågasattes efter publiceringen – tidningen anklagades för att ha låtit vänskapsband påverka arbetet och den anklagade (dåvarande) redaktionschefen fick inte möjlighet att kommentera före publicering. Opinionsnämnden för massmedier har mottagit en anmälan om Nyans granskning av Ålands radio.

ÅRET HAR ALLTSÅ VARIT turbulent på Ålands radio och tv och man har valt att ta in en ny vd och en ny redaktionschef utifrån. Att de nya cheferna är gifta sinsemellan har väckt debatt i de åländska lokalmedierna. Styrelseordföranden för aktiebolaget Ålands radio och tv, **Magnus Lundberg**, ser inte ett problem.

"Vi bedömer att båda var för sig är kompetenta för jobbet. Har de en professionell inställning till jobbet vilket jag tror de har, ser jag inte det som ett problem."

I hurdana situationer kunde den nya vd:n anses vara jävig?

"Min uppfattning är att det är ytterst tveksamt om det blir såna

"Vi båda ser fram emot våra nya jobb och att lära känna både redaktionen och den åländska publiken", säger Heidi Grandell-Sonck till Journalisten. Till höger maken Fredrik Sonck.

”Jag kan tänka mig att många tänker att blir det en snedvridning av programutbudet om det är två närstående personer av samma åsikt som fattar beslut.

Dan Frände, jurist

situationer i och med att det är ett aktiebolag, men hela verksamheten är medieskatt-finansierad, så det är mest en kostnadskontroll. Var och en har väldefinierade arbetsuppgifter. Blir det problem får vi lösa det om det uppstår en sån situation."

JOBDET SOM VD är inte på heltid och Fredrik Sonck kommer också att jobba redaktionellt. Vid sådana tillfällen svänger maktstrukturen om och frun Heidi Grandell-Sonck är hans chef. Juristen **Dan Frände** lyf-

ter fram den moraliska sidan i arrangemanget.

"Jag kan tänka mig att många tänker att blir det en snedvridning av programutbudet om det är två närstående personer av samma åsikt som fattar beslut, att man satsar på vissa program. Som helhet ser jag inga större problem än att man ju inte som chef får gynna närstående när man fattar beslut inom aktiebolag."

På redaktionsgolvet på Ålands radio är stämningen i dag bättre

än den varit på länge, enligt **Owe Sjöblom**, som är facklig representant och tillfälligt även ansvarig utgivare. De kritiska rösterna som framkommit i media om det nya ledarskapets förhållande till varandra vill Sjöblom inte kommentera.

"Det fackliga perspektivet är att det är två ytterst kompetenta personer som kommer till Ålands radio i ledande ställning och vi ser fram emot att de ska börja sina tjänster här hos oss." ●

Valåret smakar snus och Mariekex

Mariekex, snus och energidryck. Så smakar val för mig. Det sistnämnda halsade jag under den utdragna väntan på valresultatet 2019 samtidigt som klockan tickade mot pressläggning. Självklart med en prilla under överläppen, min ständiga snuttefilt i pressade arbetssituationer.

Smaken av Mariekex kommer från att det kort och gott var det som journalisterna serverades under Sverigedemokraternas valvaka valkvällen 2018. Man kan säkert diskutera hur väl dessa smaker gifter sig, eller om jag borde fundera över mina matvanor under valvakorna, men oj vad jag ser fram emot det stundande valåret.

På redaktionen har planeringen påbörjats, men själva valrörelsen märks knappt av alls ännu. Det lär nog dröja till augusti innan den tar fart, lagom tills att de flesta kommit tillbaka från sina semestrar. Det är alltså inte riksdagsvalet jag i första hand syftar på. Jag och mina åländska kolleger har höstens lagtings- och kommunalval i blickfånget.

GIVETVIS BEVAKAR VI OCKSÅ riksdagsvalet eftersom ålänningarna då ska gå till valurnorna för att rösta fram en enda åländsk riksdagsledamot. Men rent dramaturgiskt så lär riksdagsvalet inte bli någon rysare för åländsk del. Skrällen vore snarare om den sittande ledamoten, **Mats Löfström**, inte får förnyat förtroende. I skrivande stund är han också den enda som offentliggjort sin kandidatur.

Från ett åländskt perspektiv är det 15 oktober som står i fokus då de 30 stolarna i lagtinget ska fyllas. I och

med att det inte genomförs några slumpmässigt utvalda opinionsundersökningar så är det svårt att sia om vad som hänt i opinionen under mandatperioden, vilket förstås gör valkvällen än mer spännande.

Rent dramaturgiskt så lär riksdagsvalet inte bli någon rysare före åländsk del.

Valfrågorna tycks dock bli desamma som inför förra valet; skärgårdstrafiken och kommunstrukturen. Att Åland är den enda region i Norden vars kommunstruktur bestått sedan 1865 och att landskapets flotta av frigående färjor har en medelålder på drygt 30 år manifesterar hur krångligt det hittills varit för de åländska politikerna att hitta samförstånd.

Men inför valdebatterna, partiledarutfrågningarna och kandidatintervjuerna så finns det lärdomar från höstens riksdagsval i Sverige att dra. Det har ifrågasatts varför sjukvården, som ständigt rankas som en av väljarnas viktigaste frågor, kom i skymundan till förmån för "hetare" ämnen. En påminnelse för oss journalister att inte bara svepas med och att minnas att det är för väljarna vi arbetar.

Felicia Bredenberg ●
feliciab@alandsradio.ax
Skribenten är reporter på Ålands radio.

FÖRE DEADLINE

Journalistförbundet satsar på medlemsrekrytering och nya medlemsgrupper

Vi måste synliggöra branschens olika proffs, både i förbundets kommunikationen och i all annan verksamhet."

Det säger **Matleena Kuusela**, som är invald i Journalistförbundets nya styrelse och som representerar Film- och mediearbetarnas förbund i Finland (SET rf).

Kuusela konstaterar att Journalistförbundet genom SET fick hundratals nya medlemmar som inte jobbar med journalistik utan som främst jobbar inom film-, teve- och medieproduktion, ofta med tidsbundna avtal eller genom egna företag.

"I styrelsen vill jag jobba för att Journalistförbundet ska ta i beaktande deras behov. Det finns en stor potential att locka nya medlemmar men då måste

folk känna att Journalistförbundet också är för dem", säger Kuusela.

JOURNALISTFÖRBUNDETS HÖGSTA BESLUTSFATTANDE ORGAN, fullmäktige, samlades till konstituerande möte i månadsskiftet november–december 2022. Rekrytering av nya medlemmar diskuterades flitigt och fullmäktige godkände Helsingforsnejdens journalisters motion om att grunda en särskild arbetsgrupp för ändamålet.

"Vi måste effektivisera rekryteringen av nya medlemmar och vi behöver en plan för det", sade **Ilja Ojala** från Helsingforsnejdens journalister.

Fullmäktige valde en ny styrelse för förbundet och **Hanne Aho** valdes för tredje gången i rad till ord-

förande. Till fullmäktiges ordförande valdes **Antti Laakso** från Radio- och teveredaktörernas förbund (RTRF).

De 76 fullmäktigeledamöterna väljs av Journalistförbundets medlemsföreningar. Förbundet har 18 medlemsföreningar, de största är Radio- och teveredaktörernas förbund och Helsingforsnejdens journalister, den minsta föreningen är Ålands journalister. Fullmäktiges mandatperiod är fyra år.

De svenskspråkiga ledamöterna i fullmäktige är **Jonas Brunnström** och **Heidi Eriksson** (Sydösterbotens journalister), **Sylvia Bjön** (Helsingforsnejdens journalister), **Jesper Alm** och **Eva Pursiainen** (RTRF) samt **Emma Harald** (Ålands journalister).

Lina Laurent

FOKUS

Toimittaja Kirsi-Marja Kauppala aloittaa aamun pysähtymällä

Manu Marttinen, teksti • Susanna Kekkonen, kuva

Freelancetoimittaja **Kirsi-Marja Kauppala**, 45, aloittaa jokaisen aamun samalla tavalla. Hän sytyttää olohuoneeseensa kynttilän ja istuu kuuntelemaan omaa hengitystään. Meditaatiohetki muistuttaa siitä, mikä hänelle on tärkeintä: oma hyvinvointi.

Kauppala työskenteli kymmenen vuotta naistenlehtien toimituksissa. Kun yhä koveneva työtahti alkoi viedä yöunet, hän päätti siirtyä freelancetoimittajaksi ja perustaa yrityksen. Nyt takana on kuusi vuotta freelance-elämää, eikä paluuta yhdeksästä viiteen -työrytmiin enää ole.

”Kun kuuntelen kehoani, työaikani lyhenee. Saan nykyisin juttuja valmiiksi paljon enemmän kuin aikaisemmin samassa ajassa.”

Kauppala kirjoittaa hyvinvointiaiheista muun muassa *Me Naisiin*, *Kauneuteen & terveyteen*, *Kodin Kuvalehteen*, *Sport Digiin* ja omaan *Coretunne*-blogiinsa. Alkuvuodesta häneltä ilmestyy omakohtainen esikoistietokirja, joka käsittelee kiltin tytön henkistä kasvua.

Toimittaja elää kuten kirjoittaa.

”Minulle on tärkeintä pitää huolta hyvinvoinnistani. Samaa tahdon innostaa myös muita jutuillani”, hän sanoo.

Kotonaan Helsingissä työskentelevä Kirsi-Marja Kauppala haluaa jutuillaan herätellä ihmisiä miettimään muun muassa syvällistä itsetuntemusta, rajoittavia uskomuksia ja tukahdutettuja tunteita.

Ville Eloranta ● Kirjoittaja on Helsingin Sanomien kielenhuollosta vastaava toimittaja.

Sota ja kulkutaudit tuovat helposti mukanaan myös termien tulvan

Vuodenvaihteen tienoilla katsotaan usein taaksepäin menneen vuoden tapahtumiin. Tällä vuosikymmenellä näkymä on ollut tavallista synkempi. Pandemiassa on ollut jo yksinään sietämistä, ja lisäksi Venäjä hyökkäsi Ukrainaan.

Maaailman nopeat ja arvaamattomat muutokset heijastuvat myös kieleen. Uutisiin on pumpattu terveydenhuollon, hallinnon ja sodankäynnin sanastoa ja nimistöä välillä liki hengästyttävään tahtiin. Samalla tilanteen vakavuus on pakottanut lukuisat toimittajat tarttumaan uutisaiheisiin lähes kylmiltään.

JO 2020 PARRASVALOIHIN NOUSI aiemmin vähemmällä käytöllä ollut *koronavirus*-sana. Se sai rinnalleen tautinimen *covid-19*. *Variantteja* eli *muunnoksia* on ollut matkan varrella useita: *alfan*, *beetan*, *deltan* ja *gamman* jälkeen esiin putkahti yllättäen kreikan aakkonen *omikron*. Arkipäivää tuli sellaisistakin erikoisalan sanoista kuin *ilmaantuvuusluku* ja *tarttuvuusluku* sekä juridisesta termistä *valmiuslaki*.

Toisaalta viranomaisten ja hallinnon viestintä on monesti hämmäntänyt. Kumpi olikaan huolestuttavampi, *leviämisvaihe* vai *kiihtymisvaihe*? Mitä tarkoittaa *resilienssi*? Kuinka suomennetaan – vai suomennetaanko lainkaan – *take away*, *drive-in* ja *lockdown*? Entä *long covid*? Onko pakko puhua *exit-strategiasta*?

Hyppääpä kirjoittajana tähän liikkuvaan junaan, jos et edes muista, miten *Terveiden ja hyvinvoinnin laitos* kirjoitetaan oikein.

SAMA KOSKEE SOTIMISTA UKRAINASSA. Valmiudet translitteroida nimiä sekä venäjältä että ukrainasta eivät yleensä ole olleet toimitusten tarkeysjärjestyksessä kovinkaan lähellä kärkeä. Mutta muistatte varmaan kaikki, että *light anti-tank weapon* on suomeksi kevyt kertasinko?

Kotimaisten kielten keskus aikoo tiettävästi lisätä median kielineuvontaa lähitulevaisuudessa. Se on enemmän kuin tervetullutta, etenkin jos ajat jatkuvat poikkeuksellisina.

TUTKITTUA

Uutisdeskissä mittelevät työn nopeus ja laatu

Helsingin Sanomien toimittajat pitävät työtään uutisdeskissä arvokkaana mutta myös rankkana ja rajoittavana.

Tämä selviää **Pinja Päiväsen** opinäytetyöstä, joka on hyväksytty Jyväskylän yliopistossa johtamisen ja journalistiikan kaksosgraduna. Tutkielmassa selvitetään, miten Helsingin Sanomien deskitoimittajat kokevat työnsä.

Aineistoksi Päiväsen haastatteli seitsemää uutistoimittajaa. Tutkimusmenetelmäksi valikoitui diskurssianalyysi.

UUTISTYÖ ON MUUTTUNUT nopeammaksi ja intensiivisemmäksi. Aiemmissa tutkimuksissa toimittajien on huomattu yleensä hyväksyvän lisääntyneet vaatimukset.

Tutkielmaa varten haastatelluille toimittajille oli ilmeistä, että nopeatempoinen uutisdeskityö on arvokasta sekä organisaation että journalismin ydintehtävän kannalta.

Haastatellut puhuivat paljon työn rankkuudesta. Kärsimyksen koettiin olevan hinta, joka tärkeästä työstä täytyy maksaa. Asia ilmaistiin usein huumorin kautta. Esimerkiksi työn haittapuoleksi mainittiin "sydänkohtauksen pelko".

Huumorin avulla ilmaistiin myös kritiikkiä koskien johdon asettamia epärealistisia tavoitteita. Työntekijät kertoivat, että heidän on mahdotonta sovittaa yhteen deskityötä ja muita tehtäviä. Omia erikoisaiheita käsittelevän työn koettiin kärsivän deskissä vietettyjen työvuorojen vuoksi.

VAIKKA HAASTATELLUT HYVÄKSYIVÄT, että deskityön on oltava nopeaa, he kertoivat nopeuden aiheuttavan arvostiritoja. Deskityössä ammattietikasta ei voi huolehtia samalla tapaa kuin tutkivia juttuja laadittaessa. Jokaisen jul-

kaistavan asian oikeellisuutta ja taustoja ei ole aikaa tarkistaa.

Ristiriita nopeuden ja laadun välillä turhauttaa. Päiväsen arvioikin, että deskitoimittajan identiteetti ei vastaa monen toimittajan ideaalikuva itsestään. Ehkä siitä syystä työ ei houkutele, vaikka sen tiedetään olevan välttämätöntä.

Juha Matias Lehtonen

Tommi Korpihalli, 51, aloitti joulukuussa *Isalmen Sanomien* päätoimittajana ja Savon Media Oy:n Ylä-Savon lehtiryhmän päällikkönä. Hän työskenteli *Isalmen Sanomissa* yli 20 vuotta, kunnes ryhtyi yrittäjäksi vuonna 2015. Hän toimi pitkään lehden toimitusosaston puheenjohtajana ja luottamushenkilönä. Korpihalli on opiskellut Alkio-opistossa tiedotusoppia.

Isalmen Sanomat kasvatti itselleen päätoimittajan

Millaisia tavoitteita sinulla on Isalmen Sanomien suhteen?

On mielenkiintoista pohtia, miten pystyisimme edelleen palvelemaan kaikkia lukijoita mahdollisimman hyvin. Kolmen vuoden päästä sata vuotta täyttävän printin historiallinen tausta on todella vahva, mutta digitaalisuuden kasvaessa tehdään jatkuvasti kehitystyötä.

Toimit myös Ylä-Savon lehtiryhmän päällikkönä. Millaisena näet alueen pienempien lehtien tulevaisuuden?

Hyvänä. Alueella on vahva lukijakunta, joka arvostaa paikallislehteä ja jolla on tiivis side omaan kotipaikkaan. Lisäksi meillä on lehtiryhmässä ja konsernissa hyvät ja laajat yhteistyömahdollisuudet.

Miten sinusta tuli journalisti?

Aloitin lehtijuttujen tekemisen jo nuorena Isalnessa, kun teimme kaverini kanssa nuorten sivuja. Siitä muodostui sitten hyvä harrastus, josta sai taskurahaakin, ja kiinnostuin toimittajan työstä. *Isalmen Sanomat* on ollut oppikoulu, keskikoulu ja korkeakoulu toimittajan ammattiin. Olen saanut myös erinomaista oppia vanhemmilta kollegoiltani.

Siirryit 20 vuoden toimittajan töiden jälkeen viestintäyrittäjäksi. Mikä vei sinut toiselle polulle?

Olin pitkään miettinyt oman yrityksen perustamista. Näillä korkeuksilla vapaana toimittajana olemisen ei ole kuitenkaan lainkaan samanlaista kuin Helsingissä. Kun

ryhdyin opettelemaan videokuvaamista ja editointiakin, huomasin, että pystyn tarjoamaan osaamistani yrityksille.

Miksi palasit takaisin?

Auennut paikka oli mielenkiintoinen, ja minua kannustettiin hakemaan. Itsetutkiskelun myötä päädyin siihen, että ydinosaamiseni on juuri sanomalehden tekemisessä. Lisäksi vuosien aikana tuli ikävä hyvää työyhteisöä.

Mitä oppia yrittäjyys toi?

Opin, että säännölliset vapaapäivät ja pallokesäloma ovat aika hienoja asioita. Oli oltava sinnikäs ja yritteliäs, koska vaatii paljon työtä ja tekemistä, että saa nenän pinnan yläpuolelle. Opin paljon työmoraaista ja taloudenpidosta.

Monella paikallislehdellä on vaikeuksia saada kesätoimittajia. Miksi juuri Isalmen Sanomiin kannattaa hakea?

Meillä pääsee tekemään monipuolisesti ja itsenäisesti erilaisia sisältöjä, ja vanhemmilta kollegoilta saa paljon neuvoja ja vinkkejä. Lisäksi tämä on mukava ja elinvoimainen alue, jossa on kiireetöntä ja edullistakin asua.

Kuka on ammatillinen esikuvasi?

Urheilutoimittaja **Jukka Rönkä** on Isalmen miehiä ja saman seuran kasvatti kuin minäkin. Hän on omalla urallaan pystynyt uudistumaan ajan ja erilaisten työtehtävien ja jakelukanavien mukana journalistisesta laadusta tinkimättä.

Silja Kinnunen

Pohjois-Helsingin pamaus

Sain joitakin vuosia sitten uudenvuoden aattonaaton puhelun *Ilta-Sanomien* uutispäälliköltä. Tarjolla oli erikoiskeikka.

"Lähtisitkö uudenvuoden aattona iltakeikalle? Räjähdyttäisitte Suomen suurimman laillisen rakettin", uutispäällikkö sanoi.

Pyronale grande odotti minua ja valokuvaajaa Sanomatalon toimituksessa. Se painoi 21 kiloa. Pyromassaa oli lain sallima maksimimäärä eli kaksi kiloa.

Valokuvaaja ja minä, kaksi mimmiä, kannoimme "poikaa" kohti autoa. Sanomatalon hisseillä vastaan tuli palkittu konkaritoimittaja, joka vakavoitui. Hän nyökkäsi meille kuin hautajaissaatolle.

Automme kaartoi kohti pimeää pohjoishel-sinkiläistä peltoa. Sitä reunusti lapsiperheiden asuttama pientaloalue. Panimme paukut paikoilleen ja aloimme ampua.

Lapset tien reunalla pysähtyivät katsomaan. Kysyin heiltä mielipidettä raketeista, huoltajan luvalla toki.

"Sitten tapahtui jotain odottamatonta", luki myöhemmin jutun otsikossa.

Yksi lapsista vilkaisi sivulle ja sanoi: "Hei palaaks toi pelto?"

Käänsin pääni ja huomasin, että näin oli. Menin paniikkiin, mutta järkeni sanoi, ettei sitä pidä näyttää lapsille.

"Hei tarvitsetko apua siellä", huusin kuvaajalle ja yritin kuulostaa huolettomalta. Kuvaaja kiroili pimeydessä, josta näkyi vain kytevää paloa.

"Se palaa", lapsi totesi lakonisesti.

Tuli hoppu. Poljin tulta sammuksiin samalla kun kuvaaja haki kaupasta puolentoista litran lähdevesipulloja ja jätessäkettä. Sammutimme palon ja veimme yltymäri kastellut rakettijätteet roskikseen. Pienkotialue perheineen oli pelastettu, mutta haisimme pahasti savulta.

Heini Kilpamäki

Kirjoittaja on Ilta-lehden toimittaja.

MITÄ SINULLE ON SATTUNUT JA TAPAHTUNUT? LÄHETÄ TARINASI OSOITTEESEEN JOURNALISTI@JOURNALISTI.LIITTO.FI

Siilinjärvellä asuva Aku-Pekka Mölsä sai ensimmäisen vakituisen työpaikkansa Savon Sanomien ja Iisalmen Sanomien yhteistoimittajana. Kuvassa myös Mölsän kollegat toimittaja Arto Myöhänen (edessä) ja taittava toimittaja Veli-Matti Sormunen.

AKU-PEKKA MÖLSÄ OLI PÄTKÄTYÖLÄISENÄ LÄHES 25 VUOTTA ENNEN KUIN TÄRPPÄSI

Manu Marttinen, teksti • Matias Honkamaa, kuva

Toimittaja **Aku-Pekka Mölsä**n pätkätyöhistoria on pitkä ja leveä. Hän on työskennellyt toimittajana eri mittaisissa työsuhteissa vuodesta 1998 lähtien kolmessatoista eri lehdessä, joista osassa moneen kertaan.

Neljännesvuosisadan mittaisen uran aikana ovat tulleet tutuksi *Pieksämäen Lehti*, *Länsi-Savo*, *Uutisvuoksi*, *Uutis-Jousi*, *Viikkosavo*, *Koillis-Savo*, *Pitäjäläinen*, *Matti ja Liisa*, *Pielavesi-Keitele*, *Soisalon Seutu* ja *Warkauden Lehti*.

Hän on työskennellyt toimittajana, tuottajana, urheilutoimittajana, verkkotoimittajana ja uutisten lukijana.

Viime syksynä Mölsä sai vihdoinkin elämänsä ensimmäisen vakituisen työpaikan – 45-vuotiaana. Nyt hän on *Iisalmen Sanomien* ja *Savon Sanomien* yhteistoimittaja.

”Yksi stressitekijä on nyt poistunut. Aina kun määräaikainen sopimus oli päättymässä, piti kysyä jatkoa tai etsiä uutta työpaikkaa, ja tätä stressiä ei enää ole”, Mölsä sanoo.

TYÖSOPIMUSLAIN MUKAAN TYÖSOPIMUS tulee tehdä aina toistaiseksi voimassa olevaksi eli vakituiseksi työsopimukseksi ellei määräaikaaisuudelle ole perusteltua ja hyväksyttävää syytä. Hyväksyttäviä syitä ovat esimerkiksi sijaisuudet, tilapäiset työtehtävät ja projektit tai opiskeluun liittyvä harjoittelu.

Journalistiliiton juristi **Tuomas Aalto** sanoo, että yli 20 vuotta kestävät määräaikaisten työsuhteiden putket ovat media-alalla hyvin harvinaisia.

Aallon mukaan työnantajat voivat ajatella virheellisesti, että määräaikainen työsuhte olisi heille hyödyllisempi.

”Työsopimusten ketjuttamisesta ei ole työnantajalle oikeastaan mitään hyötyä verrattuna vakituiseen työsopimukseen. Vastaavasti työntekijälle vakituinen työsuhte on iso asia, mutta ei sekään takaa sitä, että työpaikka olisi ikuinen”, Aalto sanoo.

Selvä enemmistö media-alan työsuhteisista on vakituissa työsuhteissa. Journalistiliiton työmarkkinatutkimukseen vastanneista vain noin

viisi prosenttia ilmoitti olevansa määräaikaissa työsuhteessa.

MÖLSÄN PÄTKIEN PITUUDET ovat vaihdelleet. Lyhyimmillään ne kestivät vain kaksi päivää, mutta tyypillisesti määräaikaaisuudet olivat vuoden tai puolen-toista vuoden mittaisia. Monia työsuhteita myös ketjutettiin, mutta lopulta ne aina päättyivät.

Lomia hän pystyi pitämään melko säännöllisesti, mutta ei joka vuosi.

”Suunnilleen joka toinen vuosi olen pystynyt pitämään vähän pidemmän loman riippuen sopimuksen kestosta.”

Työpaikan saamista edelsivät monet keskustelut toimituksen johdon kanssa. Mölsä jäi valitsematta *Savon Sanomissa* vuosi sitten avautuneeseen paikkaan. Siitä lähtien hän oli asiassa aktiivinen yhdessä pääluottamushenkilön kanssa, ja allekirjoitti työsopimuksen syyskuussa 2022.

”Nyt minun täytyy pystyä pitämään tämä työpaikka ja osoittaa, että olen ansainnut tämän.” •

PARHAIN LUOTTAMUSIHMINEN

Sinä liiton näkyvin edustaja työpaikalla. Olet henkilö, jota tarvitaan paljon.

Useimmiten merkityksesi nousee esiin hankalissa tilanteissa, kuten muutosten neuvotteluissa. Tai silloin, kun apua tarvitaan luotettavalta ihmiseltä, joka tuntee yrityksen toiminnan, työympäristön, työyhteisön ja säännöt.

Kun sovitaan paikallisesti, sinä olet ihminen, joka selvittää työntekijöiden näkemykset. Sinä neuvottelet palkkaerien jakamisesta, työvuoromuutoksista ja muista työpaikkasi erityisistä asioista.

MAINITUT TEHTÄVÄT ovat kuitenkin vain pintaraapaisu siitä, miksi olet tärkeä. Työkaverisi ovat valinneet sinut luottamustehtävään. Kovin moni ei halua tai jaksa vuodesta toiseen edustaa henkilöstöä, usein vieläpä tiukoissa tilanteissa. Saat olla ainoa, joka on ottanut tehtävän vastaan, mutta jotkut teistä ovat tulleet valituksi vaalilla.

Epäkiitollinen tehtävä on pahimmillaan yhtä puurtamista ja ainaista vääntöä työnantajan kanssa. Silloin tehtäväsi on raskas. Työnantaja ei halua aina kuulla näkemyksiäsi tai ottaa niitä huomioon. Joskus joudut puhumaan ihmiselle, jota rakentavat ehdotuksesi eivät kiinnosta vähääkään.

Toisinkin voi olla. Luottamustehtävässäsi olet todennäköisesti rakentanut hyvät neuvottelusuhteet työnantajan edustajiin. Työnantaja haluaa keskustella kanssasi monenlaisista asioista. Isoista suunnitelmista saatat kuulla jo hieman ennakkoon.

Joskus luottamus syntyy nopeasti, joskus sen rakentamiseen menee aikaa. Näkemyseroista huolimatta olet pystynyt myös tuomaan kantasi esiin.

Parhaassa tilanteessa se vaikuttaa työnantajan tekemiin päätöksiin.

TUET KAIKKIA LIITON JÄSENIÄ. Sinun tukenasi on koko edustamiesi ihmisten joukko. Valikoidut luottamusihmiseksi vuodesta toiseen.

Me liiton toimistolla kuulemme sinusta aika ajoin. Soitat laki- ja työehtopäivystykseen joko kysyäksesi neuvoa tai muuten pohtiaksesi vaihtoehtoja. Tuumaushetki asiantuntijan kanssa voi keventää taakkaasi ja jättevoittää sitä, miten tuot asiasi esiin. Punnitseminen tuo sinulle varmuutta luottamustehtäväsi hoitamiseen.

Liiton tärkeimpiä tehtäviä on tukea luottamusihmisiä ja rivi jäseniään. Työelämässä voi joutua odottamattomasti tilanteeseen, jossa työkaveri istuu altavastaajan asemassa keskustelemassa työsuhteen päättämisestä, työsuhteen ehtojen heikentämisestä tai oikeuksiensa toteutumisesta. Usein olet pulaan joutuneen ihmisen ainoa tuki. Näissä tilanteissa on palkitsevinta auttaa ja kuunnella.

KIITÄN TEITÄ KAIKKIA kymmenestä viime vuodesta siirtyessäni vuodenvaihteesta kohti uusia haasteita. On ollut ilo auttaa, tukea, kuunnella ja keskustella. Toivon, että kaikkien liiton jäsenten ja luottamusihmisten työnjohto on fiksua ja osaavaa, ja että ratkaisut ovat rakentavia.

Toivon, että uusi työelämän murros johtaa kohti oikeudenmukaista ja reilua työn johtamista. Toisaalta sellaista kehitystä ei ole nähtävissä ainakaan kaikkialla, ja siksi sinä, luottamusihminen, olet korvaamaton. ●

Terhi Tarvainen ● Kirjoittaja työskenteli Journalistiliiton työehtoasiantuntijana vuosina 2012–2022.

Sanomalehtimies Journalisten 11/1992.

Sanomalehtimiehistä tuli journalisteja

Suomen Sanomalehtimiesten liitosta tuli Journalistiliitto tasan 30 vuotta sitten.

Sanomalehtimiehet jäivät historiaan 1.1.1993. Päätös nimenvaihdosta syntyi jo edellisen vuoden toukokuun liittokokouksessa äänin 116–34. Selvistä luvuista huolimatta ratkaisu ei ollut läpihuutojuttu.

”**Maija Siuko** puolusti yhdistyksensä aloitetta muistuttamalla, että yli 40 prosenttia jäsenistä työskentelee muualla kuin sanomalehdissä. Lähes puolet on muita kuin miehiä. Kolmannes jäsenistä ei työskentele lehdissä lainkaan”, *Sanomalehtimies* kirjoitti.

Myös yhdistyksen lehden nimi vaihtui *Journalistiksi*.

Sääntövaliokunnassa nimenmuutosta oli tukenut seitsemän ja vastustanut viisi jäsentä. Sen perusteella veikattiin, ettei esitys saisi taakseen tarvittavaa enemmistöä. Toisin kuitenkin kävi.

Tukea haettiin jopa **Aleksis Kiveltä**. **Pekka Vehviläinen** siteerasi Kiven tekstiä vuodelta 1869: ”Varsinaiset toimittajat ovat oikeita journalistiä, med författarens temperament”.

Liittokokouksessa ääneen pääsivät myös huumoriveikot. RTTL:n **Peter Turtschaninoff** esitti, että liiton ruotsinkielinen nimi Finlands Journalistförbund muutettaisiin vastavetona muotoon Finlands Tidningsmannaförbund.

Maria Pettersson

Apurahat 2023

Patricia Seppälän säätiön apurahoja voi hakea kuvajournalismin, lehti-/reportaasikuvauksen ja dokumenttikuvauksen kehittämiseen, tutkimukseen ja opiskeluun sekä alan projekteihin, näyttelyihin ja kirjahankkeisiin. Lisäksi säätiö järjestää vuonna 2023 kaksi kuvajournalisteille suunnattua kurssia.

Kuinka tehdä oma osaaminen näkyväksi -kurssi

Säätiö tarjoaa kuvajournalisteille Heli Mäenpään kolmipäiväisen intensiivikurssin. Edellytyksenä kurssille on halu kehittää osaamisensa ja työnsä viestintäkeinoja sekä oma kannettava tietokone. Kurssi järjestetään Helsingin keskustassa 22.–24.3.2023.

Miten kehittää omaa visuaalista kieltä -työpaja

Säätiö tarjoaa kuvajournalisteille ja dokumentaarisesta valokuvasta kiinnostuneille valokuvaajille Hannamari Shakyan vetämän työpajan. Se on tarkoitettu kuvaajille, jotka haluavat kehittää visuaalista kieltään ja tarinankerronnan taitojaan. Kurssin tapaamiskerrat järjestetään Helsingissä 3.3.–25.8.2023 välisenä aikana.

PATRICIA SEPPÄLÄN
SÄÄTIÖ

Hakuaika 2.–31.1.2023

Lisätiedot, hakuohjeet ja sähköinen hakulomake:
www.patriciaseppalansaatio.fi/apurahojen-hakeminen

Hakemukset vastaanotetaan ja arvioidaan sähköisesti. Apurahan saajat julkistetaan säätiön verkkosivulla huhtikuussa 2023.

Patricia Seppälän säätiö
patriciaseppalansaatio.fi
toimisto@patriciaseppalansaatio.fi
+ 358 (0) 44 586 6144

APURAHAT TUTKI!2023-KONFERENSSIIN

Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö jakaa enintään 25 apurahaa **Tutki!2023-konferenssiin** osallistumiseen. Tapahtuma järjestetään Sanomatalossa 21.–22.4.2023.

Apurahahaku **alkaa 4. tammikuuta ja päättyy 10. helmikuuta kello 16.00**. Apurahaa haetaan Jokesin sähköisen apurahajärjestelmän kautta. Hakemuksen tulee olla allekirjoitettu ja lähetetty hakuajan päättymiseen mennessä. Apurahajärjestelmä löytyy osoitteesta <https://jokes.apurahat.net/>

Apurahoja myönnetään hakemuksen perusteella seminaarin osallistumismaksuun, matkakuluihin ja majoitukseen. Taksimatkoja tai oman kotikaupungin matkakuluja ei korvata. Majoituskuluja korvataan 120 € yöltä ja enintään kahdelta yöltä. Osallistumismaksuun myönnetään 150 €, joten osallistujalle jää maksettavaksi 25 euron omavastuuhinta.

Näistä apurahoista ei tule karenssia Jokesin muihin apurahiin.

Lisätietoa seminaarista: <https://tutkikonferenssi.fi>

Lisätietoa apurahoista säätiön asiamieheltä Anna Kähköselältä,
+358 50 551 3961, toimisto@jokes-saatio.fi, www.jokes-saatio.fi

Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö sr

Sinä teet hetkistä yhteisiä

Meillä pääset paikallisen elämän ytimeen.

Hae meille kesäksi!

Kesä on täynnä tarinaa, tapahtumaa, arkea ja juhlahumua – niin maalla kuin kaupungissa. Sinä teet innolla ja näkemyksellä näistä hetkistä yhteisiä. Toimituksemme Ilkka-Pohjalaisessa ja kaupunki- ja paikallislehdissä hakevat osaavia kesäsijaisia.

Meillä pääset tekemään monipuolista työtä läheisessä ja auttavaisessa työyhteisössä. Annamme kaiken tuen toimittajille, kuvaajille ja sivunvalmistajille heidän toteuttaessaan omia ideoitaan lukijoillemme.

Haku alkaa perjantaina 6. tammikuuta. Tutustu paikkoihimme ja jätä hakemuksesi osoitteessa
ura.ilkka.com

ilkka

Etsimme tiimiimme vakituiseen työsuhteeseen

TOIMITTAJAA

Oletko idearikas, tunnollinen sanataituri, joka hallitsee myös kuvaamisen?

Paikallislehti Tervareitti tarjoaa Sinulle mielenkiintoisen työympäristön Oulujokilaaksossa. Työpaikkasi sijaitsee Muhoksella, mistä käsin liikut levikkialueella Utajärveä ja Vaalaa myöten. Työsi alkaa kesätoimittajuudella touko-kesäkuussa, minkä jälkeen tarjoamme työsuhteelle pysyvää jatkoa pitkäaikaisten toimittajien eläköitymistien myötä.

Lähetä hakemuksesi 12.2.2023 mennessä: elina.jyrinki@tervareitti.fi

Oulujokilaakson asialla
vuodesta 1959

Lisätietoja antaa

Toimitusjohtaja Elina Jyrinki p. 044 5313 713

Kesäksi Karjalaiseen?

Karjalaisen kesäjournalistina pääset käyttämään osaamistasi monipuolisesti, ja tarjoamme sinulle myös mahdollisuuden oppia. Meillä jutut suunnitellaan ensisijaisesti verkkoon, mutta valtaosa sisällöstä julkaistaan painettunakin. Toimittajanamme pääset halutessasi tekemään juttuja myös radioon tai juontamaan suoraa lähetystä verkkoon. Arvostamme uteliasta asennetta, rohkeutta kokeilemiseen sekä aiempaa kokemusta alalta. Ajokortti on toimittajan työssä välttämätön.

Radiokanavamme etsii juontajaa kesäksi – jos siis olet innostava ja heittäytyvä äänenkäyttäjä, laita hakemus tulemaan!

Tutustu lisäksi kesätyömahdollisuuksiin PunaMusta Paikallismediat Oy:n paikallislehdissä! Merkitse hakemukseesi, jos haluat osallistua myös paikallismedioiden rekryihin.

Haku on avoinna 31.1.2023 asti – lisätietoja osoitteesta www.karjalainen.fi/kesarekry23

HALUATKO TEHDÄ UUTISIA, JOIHIN LUOTTAU KOKO SUOMI? HAE STT: LLE!

Suhtaudutko intohimoisesti uutiseen ja tinkimättömästi laatuun ja luotettavuuteen? Oletko samaan aikaan nopea ja tarkka? Jos vastauksesi on kyllä, uutistoimisto STT sopii Sinulle.

Etsimme sijaisia STT:n uutistoimitukseen ja Lehtikuvaan Helsingin Ruoholahteen kevääksi 2023 ja kesäksi 2023.

Haemme journalisteja 24h-toimitukseen ja urheiluun, kuvaajia ja kuvatoimittajia Lehtikuvaan sekä graafikkoja.

Uutistyömme on nopeatempoista vuorotyötä kotimaan, politiikan, ulkomaan, talouden, kulttuurin ja urheilun aiheiden parissa. Valtakunnallisen uutis seurannan lisäksi meillä pääset toteuttamaan omia juttuideoitasi.

Haemme myös verkko- ja radiouutistoimittajia STT:n toimittamiin Ylen uutisten yövuoroihin. Yövuorot tehdään Ylen tiloissa Pasilassa. Mahdollisuuksien mukaan yötoimittajat voivat tehdä myös STT:n päivävuoroja.

Arvostamme tehokkaita ja oma-aloitteisia tiimipelaajia, joilla on ideoita ja paineensietokykyä.

Tarjoamme kannustavan työilmapiiriin, joustavat etätyömahdollisuudet ja paikan valtakunnan uutisten polttopisteissä. STT:n toimitus on tiivis työyhteisö, jossa pääset näyttämään kykysi. Saat apua ja tukea aina tarvittessasi.

Edellytämme kokemusta uutistyöstä maakunnallisessa tai valtakunnallisessa välineessä.

Keväällä tarjoamme pääosin ttt-vuoroja ja kesällä sekä osa- että kokoaikaista työtä. Toivomme, että kesäksi tulevat voivat aloittaa perehtymisen ja vuorot jo keväällä.

Lisätietoja sähköpostitse Laura Kolulta (24h-toimitus ja Ylen yövuorot) ja Panu Tuunalalta (urheilu, Lehtikuva, grafiikka), etunimi.sukunimi@stt.fi.

Lähetä vapaamuotoinen hakemuksesi liitteineen osoitteeseen sttrekrytointi@stt.fi 29.1. mennessä. Kerro viestin otsikossa, mille osastolle haet. Viestin koko enintään 2 Mt.

Täytämme paikkoja heti hakuajan alusta asti.

STT

Porkkalankatu 20 A / PL 660 / 00180 Helsinki / puh. (09) 695 811 / www.stt.fi

KUVAT: HENRIETTA HASSINEN/YLE

KUVA: MEERI UTTI

Henrietta Hassinen, 52

- Työskennellyt Ylessä kuvatoimittajana ja valokuvaajana vuodesta 2000.
- Valmistunut kuvataiteilijaksi Tornion taiteen ja viestinnän oppilaitoksesta 1996.
- Opiskellut valokuvausta Muurlan kansanopistossa 1990–1992.

Henrietta Hassinen käytti keittiömestari Kozeen Shiwanin kuvaamisessa samoja elementtejä kuin Shiwan ruoissaan. Vihreä tausta oli maalaus Shiwanin pop up -ravintolan seinällä.

Henrietta Hassinen pyysi keittiömestaria riisumaan ja hyppäämään

Toimittaja ja tietokirjailija Paula Tiessalon valinta

Ylen visuaalinen journalisti **Henrietta Hassinen** on Taiteilija isolla T:llä. Hän tuo aiheeseen kuin aiheeseen oman vahvan visuaalisen näkemyksensä. Hän ei ole passiivinen jutun kuvittaja vaan sen toinen omistaja toimittajan ohella. Mitä hankalammin kuvitettava aihe, sitä enemmän Hassinen syttyy.

Erityisen mieluisia kuvattavia Hassiselle ovat ihmiset, tunteet, luonto ja ruoka. Hassinen panee itsensä kuvauksissa likoon sekä fyysisesti että henkisesti. Hän on taitava saamaan kuvattavat ihmiset rentoutumaan ja heittäytymään mitä erikoisimpiin kuvausideoihin.

Lopputulos on aina taattua laatua ja parhaimmillaan huikeaa visuaalista ilotulitusta, kuten esimerkiksi Hassisen kuvissa kokki **Kozeen Shiwanista**.

Tällä palstalla Journalisti pyytää ilmiantamaan loistavia alan tuotoksia. Viestiä vie seuraavaksi eteenpäin se, jonka työ esitellään palstalla.

Nina Erho, teksti • Meeri Utti ja Henrietta Hassinen/Yle, kuvat

Henrietta Hassinen Kun googletin **Kozeenia** ennen keikkaa ja löysin hänen somekanavansa, ajattelin että herttinen, tää on sikamakee tyyppi. Ensivaikutelmani kuvista oli, että jos ehdottaisin benji-hyppyä, hän varmaan hyppäisi kanssani”, sanoo Ylen valokuvaaja ja kuvatoimittaja **Henrietta Hassinen**.

Hassinen kuvasi keittiömestari **Kozeen Shiwanin** 5. joulukuuta 2021 julkaistuun Ylen verkkojuttuun, joka kertoo tämän urasta ja ruokafilosofiasta. Juttu liittyi Ylen itsenäisyyspäivän *Linnan jatkot* -lähetykseen, johon Shiwan ideoi ja kokkasi neljän ruokalajin menun.

Toimittaja **Elisa Kallunki**, kuvaaja **Janne Lindroos** ja Henrietta Hassinen tapasivat Shiwanin tämän pop up -ravintolassa Helsingin Kasarmikadulla. Kuvausvaatteet Shiwan oli lainannut viereisestä vaateliiikkeestä. Jutun videoilla hänellä on t-paita. Valokuviiin Hassinen passitti Shiwanin lainaamaan ”jotain rokimpa”.

Kun Shiwan palasi revittyjen vinyylihousojen kanssa, Hassinen kysyi, voisiko tämä riisua paidan ja voisiko tämän iholle levittää samoja elintarvikkevärejä ja kastikkeita, joita oli käytetty juhlamenussa.

”Koska hän vaikutti tosi visuaaliselta sekä kokkina että ihmisenä, ajattelin, että kuvaan hänet itsensä maalattavana kankaana. Hän oli heti liekeissä”, Hassinen sanoo.

Käytännön järjestelyihin, kuten kuvissa valuvien kastikkeiden kaateleluun ja siivoamiseen, Hassinen sai apua. Työkavereiden lisäksi ravintolaan oli tullut Shiwanin tuttu vaateliikkeestä.

Jutun avauskuvassa Shiwan näyttää lentävän. Oikeasti siivet olivat kuivakukka-asetelma ravintolan seinällä, ja Shiwan kiihdytti ilmaan lat-tialta, jolta oli siirretty sivuun ravintolan tuolit ja pöydät.

”Kuva ei ole täysin skarppi, mutta ajattelin, ettei se haittaa, koska se ilmentää hänen persoonaansa niin hyvin. Hän liikkui sellaisella vauhdilla, etten tahtonut pysyä perässä.”

Valmistelujen jälkeen Hassiselta kului Shiwanin kuvaamiseen 40 minuuttia. Uutiskuvaajan arkisiin keikkoihin verrattuna poikkeuksellista oli ryhmätyö ja se, että viljejä ideoita oli aikaa toteuttaa. Tuttua oli se, että tarkat suunnitelmat puuttuivat.

”Olen huomannut, että mitä enemmän suunnittelen, sitä vähemmän suunnitelmat toteutuvat. Siksi luotan tilanteeseen ja ennen kaikkea ihmiseen. Vaikka ehtisin jutella kuvattavan kanssa vain hetken, alamme jo tutustua ja muodostaa valokuvia yhdessä.” ●

